

Dobřichovické Kukátko

Čtvrtletník aneb čtvero ročních dob v životě věcí, slov, nápadů, zvířat, lidí.

Radostný den nám jest nastal • Petr Váňa oceněný • 8 trpaslíků • Karel Havlíček, ale Borovský • O unavených rukou • Jak český učitel v Bruselu? Obecná škola v r. 1944/45 • Prof. Josef Fanta a jeho příběh • Kultura • Sport

Stavební prodej J+K a.s.

Poptejte nás!

STAVEBNÍ MATERIÁLY Dobřichovice, Pražská 819
ROZVOZ A SKLÁDÁNÍ ZAKOUPENÉHO MATERIÁLU

Provozní doba: Po-Pá: 7-12 13-16, So: 8-11

☎ **721 554 000 | 257 710 141**

dobrichovice@stavebniprodej.cz | www.stavebniprodej.cz

KOMWAG®
Komwag, podnik čistoty a údržby města, a.s.

Odpady

svoz
likvidace
odpadkové koše
zanáška popelnic
KONTEJNERY:
• od 3–30 m³
• všechny druhy
odpadu

Čištění

chodníků a ulic
strojní čištění
ruční metení
odstraňování
graffiti
zimní údržba
posypový
materiál

Zeleň

zahradnické
práce
sekání trávy
údržba
mobiláře
ostatní
komunální
služby

Komwag, podnik čistoty a údržby města, a.s.

Perucká 2542/10, 120 00 Praha 2 • komwag@komwag.cz • www.komwag.cz

tel. Praha: 236 040 000 • tel. Mníšek pod Brdy: 737 242 200

Volejte zdarma: 800 566 924

Zimní - vlastně vánoční zastavení s Janem Musophilem Soběslavským

RADOSTNÝ NÁM DEN NASTAL

Kancional jednohlasy 1585

Jan Musophil Soběslavský

Úvod: Verse:

1. Ra - dost-ný nám den na - stal, a - by žáč kům ko -
le - dy dal. Ho - spo-dář, ho - spody - ně, pan - ny, též po - dru - hy - ně.

Mezihra:

2. Myť vás pěkně prosíme a tomu se důvěříme. Že nás nezahambíte, než něčím obdaříte.
3. Štědrě se nám ukažte a to sobě předně važte. Že Bůh štědrého dárce, v dobrém bývá ochránce.
4. Po časné bídě strasti, uveďte vás bez žalosti. kdežto jest všeho dostí, do nedeské radosti.
5. Amen spolu zpívajíc, v lásce vždy se rozmáhajíc. Řcem: buď Pán Bůh pochválen, až na věky věkův Amen!

Do zimy, do Adventu, do Vánoc!

Dvaatřicet let po Velkém listopadovém sametovém převrácení. Po pádu berlínského zdi. Žijeme v iluzi, že svět je ještě a stále "v pořádku". No - asi není ... Ne že by to nebylo vidět ... Vzpomínky, reflexe. Co to s námi, kteří jsme to žili před těmi lety den po dni, dnes dělá? Co to dělá s těmi, kteří to znají jen z vyprávění? Co to dělá v kontextu dnešní reality ztracených iluzí a tehdejší doby nadějí a iluzí právě se tehdy rodících? No ale pořád v situaci, kdy premiér této země se bojí čaulidí a svíčku na Národní zapálí 17. 11. radši v čase, kdy ostatní ještě spí ... Absurdní asi, že ...

Vzpomeneme si ještě v tom dnešním zmatku a chaosu, jenž nás nyní mele, na to, co vše nám bylo nutno za tu dobu prožít? Na tu cestu od nadějí přes zklamání a pocity frustrace z ukradení toho, co bylo naší nadějí, až do stavu, kdy se nám věci jindy vnímané jako absurdní, stávají realitou, již mnozí ku zděšení jiných vnímají jako normální. Mnozí praví: škoda mluvit ...

Konečně se po poměrně krátkém úsilí zase podařilo rozdělit tento národ, tentokrát na očkované a neočkované. Už zase víc nařizujeme než informujeme a vzděláváme. Nejsi očkován, nemůžeš do hospody! "Genilání"! Kampaně, které dělají diletanty. A ty jsou logicky ve výsledku spíš kontraproduktivní. Jsme v nekomfortu, je nám v něm žít. Mnozí hledají viníky. Hlavně ne u sebe ... To je naším dobrým zvykem. Za cokoli, s čím máme problém, může "soused" ... Lidé v ulicích, „statečné“ postoje v sítích. Více křičíme, než debatujeme. Ti, co mají mít koncepce, vize, znalosti a povinnost vést, stále dělají tutéž chybu: považují občany za jakýsi pasivní či inertní materiál. Něco na způsob nerostné suroviny, jak to pojmenoval Petr Koubský (ale i ve firmách se občas bere v úvahu, že tam taky pracují lidé). Brzy asi budeme

tančit v ulicích bojové tance. Bude to haka? Nebo po našem a vlastenecky: verbuňk? „Hrdinové“ s příchutí komična, odpovědní v neschopnosti odpovědnost přijmout, podržet a konat. Někteří praví: změna? Snad už brzy. Kdo ví ... A co my sami a změna? Furt se o ní cosi říká. I my často říkáme. Ale jak si stran změny stojíme my sami? Chápeme, že nezmění-li se model chování a uvažování velkého množství spolu-občanů, nikam se pravděpodobně neposuneme? Netýká se to jen Covidu co sociologického problému, to bych chtěl zdůraznit. To jsou ale věci co? A zrovna v editoriale Kukátka ... Proč, tady, hrome? ... Tak určitě ...

Je jasné, že na to Vám asi zimní číslo Kukátka těžko dá jednoznačnou odpověď. Skládačka našeho života je nyní na to asi příliš složitá a ani to není ambice Kukátka. Ale několik dílků do té skládačky se pokoušíme přidat různými tématy a popisem některých situací. Jo: a "Falmere", sbohem - a na věčné časy a nikdy jinak ...

Takže copak to najdete v tomto zimním čísle?

F. Běhounek nám (jako již tradičně a díky moc za to!) věnoval jednu pěknou vánoční a snad i kolední písničku. Jmenuje se *Radostný den nám jest nastal, aby žáčkům koledy dal*, a pochází z *Kancionálu jednohlasého*, který roku 1585 vydal vlastním nákladem u tiskaře Buriana Waldy v Praze Jan Musophilus Soběslavský, vydavatel a utrakvistický kněz, překladatel a autor duchovních písní, jenž působil ve 2. polovině 16. stol. na Žatecku a Litoměřicku. Píseň je z oddílu *Pisně o milostném Narození Syna Božího* s dodatkem: *pacholátkům na koledu*. Moc rádi gratulujeme sochaři Petrovi Váňovi k ocenění, jež obdržel od Senátu za tu spousta práce, jež za ním stojí, a hlavně i za letitou

snahu o restituci mariánského sloupu na pražském Staroměstském náměstí. Zmyslíme se nad standardním počtem trpaslíků, zastavíme se u výročí Jaroslava Ježka a Karla Havlíčka Borovského, jehož máme rádi také proto, že se nebál v poněkud ne-normální době říkat své názory a futrovat je srozumitelnými argumenty, i když za to dostal odměnu nuceného exilu a bývalí přátelé vposledku přecházeli na protější chodník ... V živé črtě se podíváme s tradičním autorem rubriky Tip na výlet Petrem Koubkem na začátky českého učitele v Bruselu. Jasně: není to moc o výletech, ale přece ...

Zmíníme se i o významném výročí Sokola Lety. Dotkneme se i tématu "unavených rukou", a to v rubrice O zdraví. V rubrice Z historie se vrátíme ke smutnému roku 1944/1945 v naší obecné škole. V textu kolegyně Jany Váňové najdete řadu zajímavých informací z té pohnuté doby. Připomeneme i trampské osady v okolí. Pro rubriku Osobnosti jsme tentokrát zvolili Prof. Josefa Fantu, našeho dobřichovického souseda a mezinárodně respektovaného ekologu lesa a krajiny.

V rubrice Kultura toho tentokrát moc nenajdete. Proč, to jistě uhadnete. Zase do toho hodil vidle Covid a také vláda ... Tu, prosíme, sledujte okolní obecní weby, facebookové stránky se zaměřením na kulturu a předávejte si zprávy. Nikdo neví, jak to dál bude. Nicméně i v této rubrice se vracíme k jedné moc zajímavé výstavě a k letošnímu festivalu Musica viva. Se sportem je to podobné, ale v této rubrice najdete (jako už tradičně) informace o tom, jak si vedli fotbalisté, volejbalistky i volejbalisté a orientační běžci. Milí příznivci Kukátka, doufáme, že v tomto čísle najdete každý z Vás něco zajímavého. A všem Vám přejeme klidné dny letošního Adventu a radostné a pozeňnané svátky letošních Vánoc. No a do příštího roku jen to dobré ...

J. Matl a redakce

Zimní zastavení	3
Slovo redakce	4
Soutěž	6
Aktuality	7
Z našeho života	8
Spolky	12
O zdraví	13
Tip na výlet	15
Z historie	20
Osobnosti	28
Kultura	33
Sport	40

Dobřichovické **Kukátko**
Registrováno Ministerstvem kultury České republiky pod č. MK ČR E 12574

Vydává Dobřich s. r. o., 5. května 3, Dobřichovice
IČ: 64827640

Řídí redakční rada ve složení: Ing. Vladimír Bezděk, Doc. RNDr. Emil Calda, Ing. Daniel Havlík, JUDr. Pavel Kosatík, PhDr. Jiří Matl (předseda), MgA. Alžběta Šenkyříková, Mgr. Jana Váňová

Grafické zpracování: agentura R&B (retb.cz)
Tisk: Grafotechna Plus,
Lýskova 1594/33, Praha 13 – Stodůlky

Uzávěrka tohoto čísla 15. 11. 2021. Uzávěrka příštího čísla cca 15. 2. 2022. Kukátko vychází v první polovině března, června, září a prosince.

Adresa:
Jiří Matl, Strmá 139, 252 29 Dobřichovice
(kukatko@dobrich.cz)
Distribuuováno zdarma v Dobřichovicích laskavou péčí poštovních doručovatelek a smluvních partnerů. Kukátko můžete také obdržet e-mailem ve formátu PDF a najdete je rovněž na Internetu v rámci stránky **www.dobrichovice.cz** nebo **www.dobrich.cz**.

Fotografie na titulní straně: © Štěpánka Gruberová

Znovu děkujeme za všechny Vaše ohlasy a těšíme se na další. Na způsobu distribuce tištěné verze Kukátka se nadále nic nemění. Kromě tištěné podoby (na náklady vydavatele dojde do všech dobřichovických domovních schránek) rozesíláme Kukátko též elektronicky ve formátu pdf. Jakýkoliv nový zájemce může o tuto formu požádat. Naopak, nepřejete-li si Kukátko dostávat v elektronické podobě, samozřejmě Vás ze seznamu adresátů vyřadíme.

Pokud jde o elektronické verze příspěvků, posílejte je na redakční e-mailovou adresu kukatko@dobrich.cz. Dovolujeme si však

požádat, **abyste svůj text nijak speciálně neformátovali**, ulehčí nám to naše vlastní zpracování textu. Rovněž nám usnadní práci, jsou-li zaslané příspěvky vykorigované a jsou-li co nejméně ve sporu s jazykovou normou.

A pokud nám chcete opravdu udělat radost, pište, prosíme, slova *kurs* a *diskuse* se **s**. U psaní substantiva *president* či *prezident* si dovoluujeme k veřejné debatě navrhnout, zda neodlišit touto grafikou, o kterého výtečníka se v daném případě jedná. Děkujeme Vám za pochopení a na Vaše příspěvky a reakce se moc těšíme.

Vaše redakce

Soutěž o titulní fotografie Kukátka stále pokračuje. Zima i zimní Kukátko klepou na dveře.

Vážení čtenáři!

docela jsme se zapotili při výběrání fotografie na titulní stránku zimního čísla. Váhali jsme z několika fotografií dvou autorů. Dokonce jsme požádali naši grafičku, aby nám vytvořila několik alternativních titulních stránek. Nakonec jsme se rozhodovali mezi dvěma loňskými snímky Štěpánky Gruberové, přestože oba byly pořízeny na šířku, což znamenalo nutnost je oříznout. Favorizovali jsme noční pohled na zámek od cyklostezky, ale jeho perspektiva na titulu nedopadla optimálně. Zvítězil záběr z cyklostezky na hrázi od Letů. Ořezem nám z něho vznikly dva snímky, dvě různé titulní stránky. Zvolenou verzi jste si již jistě prohlédli. Jaké zimy se letos dočkáme?

Experiment – soutěž o titulní fotografii pro náš čtvrtletník – pochopitelně i nadále pokračuje. Těšíme se na další Vaše fotografie. Neostýchejte se a posílejte nám průběžně záběry z našeho okolí, neobvyklé pohledy na dění v Dobřichovicích

či emotivní záběry míst, jež všichni dobře známe. Nejhezčí fotografií vybere redakce Kukátka ke zveřejnění na titulu příštích Kukátek, a bude tak těšit nejen Vaši rodinu a známé, ale i další čtenáře našeho čtvrtletníku. **Upřednostňujeme snímky na výšku**. Z těch na šířku vždy musíme kus oříznout.

Neváhejte a své snímky posílejte na adresu studia, které zpracovává grafickou podobu Kukátka: info@retb.cz a v kopii na redakční adresu kukatko@dobrich.cz, uveďte prosím Vaše jméno, místo, kde byl snímek pořízen, a datum vytvoření. Velikost fotografie by měla být alespoň 3 MB. Rozhodně ji tedy pro poslání mailem nijak nekomprimujte.

Vaší tvorbě se meze nekladou, hlavním faktorem posuzování bude atmosféra korespondující s obdobím, v jakém Kukátko vychází. Takže... vezměte foťák do ruky, otevřete oči a ukažte nám, jak vidíte Dobřichovice právě Vy.

Redakce

DOB Centrum Novinky ve WELLNESS Dobřichovice

Bude tomu několik let, kdy jsem se prvně doslechla o vodní terapii Watsu. Okamžitě se mi líbila a napadlo mě, že by bylo skvělé dostat Watsu i k nám do bazénu do Dobřichovic. Samozřejmě jsem věděla, že vyhrát bazén na 34 stupňů Celsia na jednorázovou akci není levná záležitost, a kapacita, hlavně ta časová, je limitující. Pak přišel covid a všechny plány se pozastavily. Od září jsme se však shodou náhod propojili s terapeutkami z Watsu for health (www.watsu4health.cz), které byly z našeho bazénu nadšené, a domluvili jsme se, že to u nás zkrátka musíme vyzkoušet. Na státní svátek 17. listopadu tedy proběhl první Watsu den v bazénu v Dobřichovicích. Metoda Watsu patří v Evropě mezi uznávané rehabilitační metody a stala se inspirací pro mnohé formy rehabilitační vodoléčby. Tento proces nabízí klientům hluboký stav relaxace, svalové protažení, kloubní mobilizaci a masáž. Odborně vyškolení profesionálové při své práci kladou důraz na individuální potřeby, fyzický i duševní stav každého klienta. Terapie probíhá jeden na jednoho. Klient je ve vodě nadnášen díky páskům upevněným kolem nohou. Zbytek těla podpírá voda a terapeut, který sou-

časně tělo plynulými pohyby dostává do různých mobilizačních a protahovacích pozic. Při pravidelném absolvování se zvyšuje přísun hormonu štěstí, endorfinu, protože lidé při terapii zpravidla zažívají skutečné blaho a radost. Dále se snižuje celkové napětí v těle, zmírňují se bolesti a případně se rychleji regenerují tkáně po úrazech nebo v důsledku jakéhokoli degenerativního či nervosvalového onemocnění.

Další novinkou, se kterou se v našem provozu setkáte, je rezervační systém. Od zrušení po dlouhé covidem vynucené uzavírce jsme začali využívat rezervací míst jak v bazénu, tak ve wellness. Rezervace se nám, v době snížené kapacity kvůli hygienickým nařízením, osvědčily. A lidé si zvykli, že je třeba zavolat nebo napsat e-mail. Žijeme ovšem v 21. století, a tak nelze ustrnout pouze na papíru a tužce. Od léta jsme tedy začali pracovat na opravdovém rezervačním systému, který bude pro naše klienty samoobslužný. Přes webové stránky www.wellnessdobrichovice.cz se tak klient dostane do našeho rezervačního systému. Spousta klientů upřednostní vlastní vytvoření rezervace před telefonátem či dopisováním. Trochu mě překvapilo, že systémy

PŘIJĎTE NAVŠTÍVIT

PANSKÁ ZAHRADA
RESTAURACE & HOTEL
★★★★

WWW.PANSKAZAHRADE.CZ WWW.WELLNESSDOBRIHOVICE.CZ

ANEŽKY ČESKÉ 432, DOBŘICHOVICE

DOB Centrum

stále nedokáží vše, co by si člověk představoval, ale pilujeme, co se dá. Od listopadu je tedy možné si u nás rezervovat termín do bazény a wellness po pár kliknutích. Stále však zůstává možnost pro ty, kteří nevyužívají tolik nové technologie, zavolat k nám na recepci Wellness a paní recepční všem ráda rezervaci vytvoří.

Sledujte naše webové stránky www.wellnessdobrichovice.cz, na kterých vždy

naleznete aktuální rozvrh a případné změny v otevírací době. Pro informace a rezervace volejte 226 230 920 nebo pište na mail: fit@wellnessdobrichovice.cz. Za všechny zaměstnance wellness Vám děkuji za Vaši přízeň. Přejeme všem pevně zdraví a klidné a radostné prožití adventního času s blízkými.

Petra Šárová,
provozní manažerka wellness

Kukátko gratuluje

V září letošního roku byl Ke Dni české státnosti stříbrnou medailí předsedy Senátu vyznamenán akademický sochař Petr Váňa. Na toto ocenění byl navržen senátorem Jiřím Oberfalzerem, který ve zdůvodnění svého návrhu vyzdvihl Váňovu dlouholetou sochařskou tvorbu

a velké úsilí, které vynaložil na překonání překážek bránících obnově mariánského sloupu na Staroměstském náměstí. Kukátko za všechny své čtenáře Petru Váňovi gratuluje a do další tvůrčí činnosti přeje zdar a úspěch.

redakce

Tak nevím

V Jindřichově Hradci čára na chodníku značí průchod patnáctého poledníku. Ale čára na mém čele znamená, že už mám na krku stará kolena. E.C., Recese poeticko-(ne)vědecké

Mám své články v Kukátku ještě stále podepisovat šifrou HgS znamenající, že jejich autorem je „rtuťovitý stařík“? Stařík sice už delší dobu jsem, ale rtuťovitost je dávno pryč, o čemž mě přesvědčují hned první okamžiky po probuzení. Manželka mi sice navrhla, abych šifru HgS změnil na SHg, která by znamenala „Senilní, hluchý geront“, ale já jsem si dovolil s tím nesouhlasit, přestože je výstižná. Možná bych mohl označení HgS doplnit na HgS v. v., které by dávalo na vědomí, že už jsem v. v., tj. ve výslužbě. Když jsem kdysi úspěšně dokončil závod Železný muž, který spočívá v tom, že během jednoho dne musíte ujet na kole 200 km, uběhnout 20 km a uplavat 2 km, napadlo mě, že bych mohl použít zkratku FeS – Železný stařík; brzy jsem

však tento nápad zavrhnul, neboť železo časem zrezaví.

Šifru HgS jsem si vymyslel před mnoha lety v době, kdy jsem přestal hrát volejbal i košíkovou a začal denně běhat. Od té doby jsem se zúčastnil téměř tří set běžeckých závodů: Velkou kunratickou jsem běžel třicetkrát, Běchovice čtrnáctkrát, Silvestrovský běh Riegerovými sady jedenadvacetkrát, Dobřichovickou míli patnáctkrát, běh Dobříšské devatenáctkrát a mnohé další závody také mnohokrát; dokonce jsem dvakrát zvládl i maraton a po doběhu mě nemuseli křísit! Doba, jak je to jejím zvykem, se mění a když dnes potkáte kulhajícího staříka opírajícího se o hůl, asi byste neřekli, jaké „hrdinské činy“ má za sebou. A protože je šifra HgS tak trochu připomíná a také proto, že ji používám už několik desítek let, takže všichni vědí, co znamená a kdo se za ní skrývá, měnit ji nebudu; případné zlomyslné poznámky o své nynější rtuťovitosti nechám bez povšimnutí.

HgS

Sněhurka a osm trpaslíků

Říkáte, že je to chyba, že těch trpaslíků ve známé pohádce bylo jen sedm? V té pohádce jich skutečně bylo jen sedm, ale následující příběh z autorovy sbírky Recese

poeticko-(ne)vědecké ukazuje, že za jistých okolností i dospělá a nemalá osoba se trpaslíkem stát může:

*Jednou večer, když jsem přišel domů,
a mou hlavou táhly chmury dekadence,
uviděl jsem v šeru sedm gnómů
vylézati opatrně zpod kredence.*

*Tu však náhle zbledne jak stěna,
po schodech jsou slyšet kroky nahoru.
Klika cvakne, vstoupí moje žena -
- osm trpaslíků ztuhne v pozoru!*

HgS

*Zdvořile jsem oslovil ty skřítky,
zdali mají s sebou také Sněhurku,
že bych jí rád ukázal své sbírky -
- vzácných motýlů mám plnou komůrku!*

K výročí Jaroslava Ježka

Před sto patnácti lety, 26. září 1906, se narodil Jaroslav Ježek, originální tvůrce džezových, tanečních a písňových skladeb.

V dětství to neměl ani trochu jednoduché - byl nedoslýchavý, viděl jenom na jedno oko, a to ještě dost špatně. Ve svých osmi letech byl dán do ústavu pro slepé a slabozraké děti, kde se mimo jiné seznámil s teoretickými základy hudby a hrou na klavír. Jako osmnáctiletý byl přijat na oddělení skladby pražské konzervatoře, kterou absolvoval v roce 1927. O rok později začíná nejdůležitější (a také nejšťastnější) období jeho života - stává se skladatelem a dirigentem Osvobozeného divadla Jana Wericha a Jiřího Voskovce, k jejichž autorským hrám píše písně a taneční skladby. Díky této spolupráci a názorové spřízněnosti spojilo všechny tři velmi silné přátelské pouto. Krátce poté, kdy bylo v roce 1938 Osvobozené divadlo pro své hry zaměřené proti fašismu uzavřeno, společně emigrují do USA. U Ježka se tam začíná projevovat ledvinové onemocnění a 1. ledna 1942 v nemocnici v New Yorku ve věku pouhých pětatřiceti let umírá. Po válce byla urna s jeho popelem převezena do Prahy a 5. ledna 1947 uložena na Olšanských hřbitovech.

Jaroslav Ježek je v české populární hudbě jev zcela ojedinělý; jeho skladby nejenže vynikají hravou nápaditostí, ale ve spojení s texty Wericha a Voskovce nutí i k zamyšlení. Na příklad ve skladbě Svět na ruby ze hry Balada z hadrů se zpívá:

*Je to divný svět divná láska
když se mají dva rádi
ale když jim plynová maska
při líbání vadí*

*Divná loď když nemá vesla
divný v bouři klid
místo chleba žvýkáme hesla
Divný blahobyť*

Uvedme ještě, že celá řada Ježkových písní zlidověla, ku příkladu: *Život je jen náhoda, Nebe na zemi, Tmavomodrý svět, Klobouk ve křoví, Když jsem kytici vázala, Svět patří nám, Fousatý svět, Babička Mary, David a Goliáš, O Španělsku si zpívám. Na závěr otázka pro čtenáře: Znáte aspoň jednu z nich a dovedli byste tu, jejíž slova si pamatujete, zazpívat?*

HgS

Významné jubileum

*Nechoď, Vašku, s pány na led,
mnohý příklad známe,
že pán sklouzne
a sedlák si za něj nohy zláme.*

Čtenáři si jistě vzpomenou, že autorem výše uvedeného epigramu je Karel Havlíček Borovský. A protože od jeho narození uplynulo letošního 31. října dvě stě let, připomeneme si v následujících řádcích alespoň krátce jeho život a dílo.

Narodil se ve vesničce Borová (od roku 1949 Havlíčkova Borová); v jeho rodném domě, který je dnes národní kulturní památkou, se nachází muzeum se stálou expozicí o slavném rodákovi. Po studiu na gymnáziu v tehdejší Německé (od roku 1945 Havlíčkově) Brodu navštívoval v Praze kněžský seminář, odkud však byl po necelém roce kvůli svým názorům vyloučen. Po ročním pobytu v Rusku se stal redaktorem Pražských novin, v jejichž příloze vyšlo jeho první dílo *Obrazy z Rus*. Národní noviny, které založil později, se staly prvním česky psaným deníkem; pro svou kritiku vládní politiky byly v roce 1849 zakázány. Havlíček se usadil v Kutné Hoře, kde vydal *Epištoly kutnohorské*, jejichž prodej byl policií brzy zakázán a kvůli nimž se jejich autor musel obhajovat před soudem. I po svém návratu do Německého Brodu byl stále sledován a v ranních hodinách dne 16. prosince 1851 byl v doprovodu několika strážců dopraven do Brixenu v jižním Tyrolsku. Pod stálým policejním dozorem strávil ve vyhnanství téměř čtyři roky, a teprve když se zavázal nepokračovat ve veřejné činnosti, byl na jaře roku 1855 propuštěn. Návrat do vlasti mu zkalila zpráva o smrti manželky Julie, která zemřela v dubnu téhož roku na tuberkulózu.

zu. Rok poté, 29. července 1856, ve věku pouhých pětatřiceti let, umírá na tuto nemoc i Havlíček. Na jeho poslední cestě ho doprovodilo velmi mnoho lidí a řada známých osobností; kromě jiných František Palacký, Karel Jaromír Erben a Božena Němcová, která prý na Havlíčkovu rakev položila trnovou korunu.

Karel Havlíček Borovský je díky svému působení v Pražských a v Národních novinách (a také ve vlastním časopisu *Slovan*) považován za zakladatele české žurnalistiky. Svou jedinečnou stopu zanechal i v oblasti beletrie, a to svými satirickými a kritickými díly *Král Lávra, Křest svatého Vladimíra, Tyrolské elegie a Epigramy*. Přestože dnes (zejména u mládeže) není vlastnictví příliš „v módě“, je Havlíčkovo dílo stále živé a podnětné.

HgS

Sokol Lety slaví sto let od svého založení

Z výstavy, která k tomuto významnému výročí byla otevřena, přinášíme několik fotografií Ivany Caldwellé.

Unavené ruce

Co naše ruce během dne vykonají, si nejspíš uvědomíme až v momentu, kdy všechno nefunguje, jak má. V okamžiku, kdy začnou bolet, brnět, objeví se křeče, otoky kloubů nebo záněty šlach a ruce vypoví službu. Jak to napravit? A ještě lépe: Jak tomu předcházet?

Úvod

Co všechno naše ruce během dne dokážou a co všechno vykonávají? Slovník na to odpoví velmi jednoduše: obstarávají interakci jedince s okolím a manipulaci s předměty. Strohá věta, která sotva může nastínit složitost funkcí a komplexnost propojení s celým tělem i duší. Rukama cítíme, vykonáváme i komunikujeme. Zajímavé je i názvosloví. Ruka je v hovorovém jazyce obvykle celá paže od ramene až po konečky prstů. Ve zdravotnictví je ruka jen konečná část - od zápěstí k prstům. Obě ruce, nebo chcete-li končetiny, nejsou stejné a stejně využívány. Přednostní využívání pravé nebo levé ruky je jednou z dimenzí naší laterality (tj. přednostního užívání jednoho z párových orgánů - nejen ruky, ale i oka, nohy atd.).

Ruce jsme v průběhu věků zcela oprostili od lokomoční funkce (pohyb z místa na místo). Napřímením trupu jsme jim dopřáli maximálně se zjemnit a stát se specifickými jen pro člověka. Ruce se díky tomu staly symbolem objevujícím se i v našem myšlení, emocích a tím pádem i řeči (nabízíme pomocnou ruku, nastavujeme dlaň, žádáme o ruku, případně podáme prst a někdo nám celou ruku utrhne). Prostupuje jako symbol i do umění, obzvláště do výtvarného.

Jak ruce vnímají a pracují

Rukama cítíme čidly (receptory) uloženými v povrchové vrstvě - tlak, teplo nebo chlad (exterorecepce). Vnímáme ale i prostřed-

nictvím receptorů uložených v hloubce - pohyb, polohu, vibrace (propriorecepce). Díky tomu dokážeme nejen pracovat, ale také víme, kde přesně ruce máme, i když je zrovna nevidíme. Informují nás o prostoru, ve kterém se pohybujeme. Ochraňují tělo a hlavně hlavu (například před pádem). Ruce jsou pro nás také nástroj komunikace, dorozumivacím prostředkem doplňujícím řeč těla, kterým dokážeme vyjádřit emoce na dálku i v bezprostřední blízkosti dotykem (od pohlazení po facku).

Kde hledat příčinu potíží?

První, co nás napadne, je, že rukama hlavně konáme. Hodně se toho za poslední století změnilo. Větší část populace se od hrubé těžké práce přesunula k mnohem jemnějšímu konání - drobné práci rukama na počítačích. Zdálo by se, že bolestí rukou ubude, ale nejspíš tomu tak není. Proč? Hlavní část většiny našich současných zaměstnání a denních činností obstarává hlava, oči a jemný pohyb rukou. Ani ve volných chvílích si v tomto směru příliš neodpočine. Použijme jeden ze symbolů: položme si ruku na srdce - kolik času strávíme na mobilním telefonu? Práce rukou teď sice nebývá tak těžká, ale je během celého dne téměř stejná a ve stejné poloze těla.

Celé horní končetiny a zvláště ruce, jsou úzce spjaty s projevováním emocí. Při velkém emočním zatížení, přílišném pracovním stresu nebo únavě je často těžké uvolnit ruce i v klidu nebo dokonce i v noci ve spánku.

Ruka je konečná destinace pro cévy a nervy celé horní končetiny. Ty vystupují z trupu a cestou k ruce je čeká mnoho zúžených míst, kde může dojít k nežádoucímu stlačení a tudíž podráždění (krk, hrudník, rameno, loket, zápěstí). Problémy se často neprojevují přímo v místě zúžení, ale až v nejbližším a nejnižším místě – tedy v ruce, dlani nebo prstech. Často se setkáváme s tím, že problémy jsou svedeny až na nejspodnější zúžení, tedy na oblast zápěstí a označeny jako tzv. syndrom karpálního tunelu. Prostor pro cévy a nervy je tu sice úzký, ale v drtivé většině případů se jedná o mnohem komplexnější záležitost, než jen o problém zápěstí. Stačí jen myslet na dlouhou cestu, kterou musí nervové impulsy, lymfatická tekutina a krev v cévách projít, než se dostanou do konečků prstů a zpět.

Jak z toho ven a co změnit?

Určitě se vyplatí zamyslet se nad ergonomií. Neznamená to jen vyměnit myš a klávesnici za novou ergonomickou, ale upravit pracovní prostředí jako celek. Většina zásad pro zdravější práci u PC už je poměrně známá. Základem je nastavit správně výšku židle, podle toho se odvíjí i výška pracovní desky, nastavení monitoru, klávesnice a myši. Pokud si nejste jisti, zda máte vše tak, jak má být, zkonzultujte to s fyzioterapeutem. Ten vám individuálně poradí (což je rozhodně lepší než Internet). Ergonomie ale není to jediné a možná ani nejdůležitější. Nejdůležitější je pestrost pohybu. Pohyb je základem života. Kompenzovat mnoho hodin práce u počítače, být v rádoby dobré poloze, rozhodně nedokáže pětiminutové cvičení večer u televize nebo sobotní výlet na kole podél Berounky (opět v sedě a s velkou aktivitou rukou). K nastartování aktivity můžete chvilkově během dne využít různé pomůcky a prostředky jako nafukovací podsedáky, velké míče na sezení, malé měkké míče za záda nebo co nejčastějším pohybem, protáhnutím celého těla včetně rukou a střídáním pracovním poloh (např. stoj u PC).

Nejenom novým pohybem a aktivitou, ale i vědomým uvolněním prospějeme rukám preventivně i léčebně. Vhodné jsou různé relaxační i meditační techniky, se kterými vám opět může dobře pomoci zkušený fyzioterapeut. Můžete ale také využít mnohem jednodušších způsobů, které zvládnete hned teď. Např. do vysoké krabice nebo sklenice nasypat sušené lehké luštěniny (fazole, čočka, hrách) alespoň do výšky 20cm a ruce do nich nořit a nechat je obtékat a uvolňovat lehoučkým, příjemným tlakem.

Závěrem

Uvolněte své ruce a myslte v souvislosti s nimi i na ostatní části těla, odkud ruce, jejich cévy a nervy vycházejí: hlavu, krk, hrudník, ramena a také na to, co je ovlivňuje: psychika, dech, držení těla. Spoustu toho zvládnete sami, nebojte se ale svěřit do rukou odborníka – fyzioterapeuta. Najdete ho například u nás v Centru komplexní péče Dobřichovice.

Mgr. Hana Bláhová

Mgr. Hana Bláhová

Po studiu na Karlově Univerzitě pracuje jako fyzioterapeut od roku 2001. V praxi se ráda věnuje dětem i dospělým a částečně se podílí také na vzdělávání studentů fyzioterapie. Má za sebou aktivní účast na vzdělávacích programech a konferencích pro odborníky. Od roku 2017 vzdělává laiky, maséry a trenéry v rekondičním využití fyzioterapie prostřednictvím workshopů a kursů.

V praxi se k pacientům snaží přistupovat empaticky s celostním pohledem a úsměvem. Terapii volí vždy individuální na základě jejich schopností a potřeb. Nejčastěji využívá principy vývojové kinesiologie a funkční principy (Dynamickou neuromuskulární stabilizaci dle prof. Koláře, Vojtův princip, Bobath koncept, aj.). Tyto metody podporují optimální vznik a ukojení základních pohybových programů, ze kterých vychází veškerý náš pohyb po celý život. Při manuálním ošetření se jí nejvíce osvědčila viscerální manipulace, neurální manipulace a kraniosakrální terapie. Těmito celostními přístupy lze velmi jemně, avšak efektivně ošetřit nejen svaly a klouby, ale ovlivnit i funkci vnitřních orgánů a komplexního fungování celého těla.

Český učitel v Belgii

Abych Vás pobavil a zároveň neunudil k smrti anekdotami, budu tentokrát stručný. A věřím, že si to užijete, milí čtenáři Kukátka, a to i když text je z prostředí celkem „mimo hru“.

Po letech celkem úspěšného rozvíjení turistiky ve Všenorech a vzdělávací kariéry v Praze jsem vyslyšel volání po změně života – změně působiště. Ono setrvávat na jednom místě hodně dlouho vede k neurózám a obsesím. Tedy u mě. Vy to rozhodně můžete mít jinak. Já ale neumím nudu a počínající vztek, jen co uslyším nějakého kolegu opako-

vat to, co říká na všech poradách, řešit jen tím, že si jdu zaplavat nebo zastřílet z pistole, jak to dělá budoucí ministryně obrany. Hledám další příležitost. Tenhle neklid mě konec konců dohnal v životě už párkrát...

A tak jsme s paní přijeli 6. 7. 2021 do Bruselu. Plán byl, že si zde: najdeme byt, garáž, zařídíme odsud stěhování,

otevřeme si účet v bance a zbudou nám ještě dva, tři dny na procházky po Bruselu, popíjení *Krieku* a dalších speciálních kvašených nápojů, na něž jsou Belgičané mistry světa, a také na výlet do Nizozemska, na něž je odbornice má žena a její prostor jí nebudu brát. Ostatně, kdo chodil na Seniorskou akademii při SVČ Všenory a přednášky mé ženy zažil, ví, o čem mluvím.

Nutno předeslat, že vše včetně garáže se mi podařilo sehnat teprve minulý týden (25. 11.), žena a dcera se zatím nepřestěhovaly a také vybavení bytu je ještě stále v Praze. A není to paradoxně výsledek (jen) pověstné eurobyrokracie. Ale také náhod, lidských slabostí, mojí nedůslednosti a prosté snahy si pár dní v létě prokrastinovat. Možná to mohlo celé dopadnout i jinak. Kdo ví, to už se nedozvíme.

Během červencového pobytu ještě, jak to bývá, svítilo na naše plány velké, zlaté slunce. Během dvou dnů jsme navštívili několik bytů. Ten, po němž jsme toužili a už jej pomyslně zařizovali, tedy „duplexový“ minidomeček s minizahrádkou (k rozměrům se ještě za čas vrátím; i u nich je to tady „rozporuplné“) ve Woluwe, asi 4 kilometry od mého pracoviště. Jsem učitelem *Nevropské školy 3* v Bruselu na rozhraní několika městských částí, jako je Auderghem, Ixelles a Etterbeek. To jen aby bylo jasno. Duplexy, a že jsme jich něco navštívili, jsou řešením prostorové krize. Jsou to takové domečky pro hobity. Ale kdo rád zavařuje, určitě si zamiluje i duplex.

Poté, co jsme jich prošli asi 7, navnímali jsme ještě jednu skutečnost a jednu souvislost. Belgičani jsou, co se týká prezentace bydlení a úklidu „ve velké pohodě“. Aby někdo chtěl nám, mladému českému páru se vkusem, nabídnout domek, kde zrovna kopou elektřinu anebo troubu nemyl nikdo

měsíce. Aby v jiném duplexu byl ještě cítit smrádek typický pro studentská obydlí, a majitel se hned za dveřmi netajil, že to nestihl vyvětrat... Nebo jinde zbyly po *airbnb* klientech ještě nějaké kusy starého, dost odporného šatstva... To vše je v Belgii zcela normální.

A proto vyhrál byt, kde píši i tyto řádky. Není v duplexu. On by se totiž do duplexu (1) nedal nastěhova nábytek (šířka dveří i schodiště to vylučuje; teď ale již vím, že tady se stěhuje z ulice plošinou...); (2) nevešly by se tam hračky dcerky a naše knihy, které s mou paní sbíráme celý život; (3) a pro mne nejdůležitější: nevešel by se vůz do garáže. Duplexy jsou stavěny pro hobity a hobití auta. Rozuměj poválečných rozměrů. A ty už jsou jen v průmyslovém muzeu. V Belgii se parkuje na ulici. Super, když jdou mladí protestovat či z fotbalu, výborné pro výběrčí poplatků: oproti garáži je parkování na ulici třikrát dražší – politika zachraňme planetu, která je mi sympatická, má i své oběti... Náš byt je v normálním činžovním domě, je disponovaný jako dvě dlouhé nudličky, celková dispozice je ale bezmála čtvercová. Normální rodinný byt se zbytky art decoových prvků – fasáda, výtah, falešný krb a stropní štuky uvnitř jsou moc prima. K bytu patří ještě půda. Ta je překrásná. Je asi větší než zahrádka duplexů, které jsme viděli; a hlavně, je z ní vidět centrální a jižní Brusel jako na dlaní. No ono to není pěkné město. Ale za výhled stojí si připlatit a neříkejte, že ne.

Pokojík pro služku, což je tento podkrovní prostor, jak bylo zdůrazněno, bude naše zahrada, náš ateliér, naše radost. Až „okolnosti“ dovolí, a my se nastěhuje všichni. My jsme to totiž v létě nestihli. A to i přesto, že na to byly celé dva měsíce a já měl na zařizování díky plánování a své očividně tvrdé práci i celkem čas. Jako je to možné?

Zprv jsem přehlédl, že škola má od 17. 7. prázdniny. Tedy já to věděl, všechny papíry byly poslány do školy již 14. 7. Ale to už je přeci pozdě! Dovolená je už OD 17. 7.; takže NOVÁ VĚC (jako já) se už týden před tím prostě neotevře. Vítej v Belgii! Tady vládne tato pohoda všude. Třeba tento pátek jsem přišel na poštu za deset pět. Zavírají v pět. Vyzvedl jsem si lístek, a když jsem se dostal k přepážce (což bylo hned), pán mi zdůraznil, že mi prodá obálku, ale dopis mohu poslat až zítra, protože by to V PRACOVNÍ DOBĚ NESTIHL. Tady se prostě nepracuje ani o minutu déle. Je to vyspělá kultura a dbá se na práva zaměstnanců. Ale musíte si na to zvyknout a všude mít časový polštář. A když to nejde?

Tak třeba, počátkem listopadu mi přišel dopis z mé banky v Belgii. Pozor, pobýváte-li služebně v Belgii, musíte mít „BANKU V BELGII“. Takže ne rakouskou dceru Českou spořitelnu. ČR ani Rakousko nejsou prostě v Belgii, tečka. Marně třeba ve škole namítáte, že jsme Evropská škola, a že Erste a ČS jsou EVROPSKÁ BANKA, že tam mám účet v eurech.... Ne ne, musí být belgická, přes to nejede vlak. Takže když mi z belgického zákaznického oddělení přišel pozdrav, sevřelo se mi hrdlo. Jo, instinkt už se tu vycvilil: nemají mou občanku, a když se do třiceti dnů nedostavím na pobočku a neidentifikuji se tam, účet mi **omezí**. V podstatě zruší, protože se budu moci jen dívat, kolik tam mám... No ok.

V Belgii hrají (jak řečeno) prim zaměstnanci. Takže do banky nemůžete jen tak přijít. Musíte se zaregistrovat online. Tak jdu na to, vyndám kartu a čtečku karet. Kdo neví, co to je, tak ať se nastěhuje sem... Otevřu bankovníctví a hledám, kam zajít s občankou. Mám tři doklady, něco snad akceptují: belgický, český pas a občanku. To bude OK. No ale nebude, protože systém odpovídá: v následujících třech měsících není žádný volný termín v bance pro klienty. Tak asi proto máte mít belgickou, pomyslím si. A vytáčím číslo zákaznické linky. Hodinu mi hrají písničku, pořád tutéž, a v mezičase mi říkají, ať se tu nezdržuji, že je fronta na telebankéře dlouhá (no aby ne!) a ať jdu na e-bankovníctví. To víte, krev se mi hrne do hlavy, do nosu a očí, ani už pro ni nevidím...

Když tu se ozve – mimochodem nizozemsky – dobrý den, co pro vás mohu udělat? Tak za prvé, zaklikl jsem si, že mluvím ANGLICKY. No ne, tady stojí, že komunikujete holandsky, ne nevadí, přecházíme plynně do angličtiny a já už to nevydržím a vpravdě pána seřvu: nechci, abyste mi zrušili účet, protože se nedostanu na pobočku. Ale vše je snazší, než byste čekali. Pán mě předá jinému (5 minut písnička) a ten mi vesele řekne, to je jednoduché, tak pošlete scan svého ID do banky e-mailem. Řekne to s úlevou a radostí. Mám taky radost, i když přemýšlím, proč to nebylo v tom DOPISE... Radost vítězí, obejmul bych pána, ale jsme „on-line“. Ještě mi diktuje adresu. Zastavím ho, ta je přeci online. A smějeme se od srdce oba dva. Tady je radno se smát, radovat se z maličkostí.

Klíče od bytu jsem nedostal v červenci. Škola mi nedala potvrzení o přesné výši příjmů dopředu a neměl jsem dostatečnou „belgickou bankovní historii“. Fakt, to je podmínka nájmu! A tak jsme čekali.

Když mi to škola konečně 27. 8. vydala, byl zase majitel bytu pryč. Pak jsme se nemohli dva týdny propracovat do banky. Už víte proč. Pamatuji se, jak náš lord volal svým bankéřům, říkal mi, Peťře, v pohodě, já mám účet v bance 200 let, mně schůzku neodmítnou. Doteď ho vidím, jak se za chvílku zkroušeně vrátil, ne do banky nás nevezmou, covidová opatření, nutná je online registrace...

Ale fajn, Dorazili jsme tam 14. 9., klíče předány. Radostně jsem vyrazil do nejbližší pobočky *Proximu*. To je bývalá belgická státní telefonní firma. Ano, belgická. Takže to vypadalo asi takto: zavdeme Vám tam internet. Přijede technik. Musíte si *appointment* domluvit online. A nemůžeme se domluvit my tady a teď na pobočce? No to nemůžeme, dispečink je jiné oddělení... Nic jsem nenamítal, byl můj velký den. Do té doby jsem bydlel (v pětačtyřiceti) u kamaráda. Jak ten získal byt? Asi osmi náhodami, ale měl klíče před začátkem školního roku. Jen zas neměl účet v bance. Nechtěli uznat, že existuje. No fakt! Ale to je jiný, Jirkův příběh.

Můj končí takto. 14. 9. jsem převzal klíče a šel vesele k Jirkovi, kde už internet byl, vyřídil si schůzku. První volný termín byl 27. 9. No ok, to se nedá nic dělat. Marně jsem ale hledal možnost objednat si schůzku na nějaký čas. I vyrazil jsem zjistit to na pobočku. Uvítali mě vesele, tady se lidé pořád usmívají. Mají vás rádi, práce je dobře placena, dodržuje se pracovní doba... Prosím Vás, jak si určím hodinu, kdy přijde technik zavést internet? Online to nejde. Paní řekla, ale to opravdu nejde, musíte být doma, počkat až přijede. Já říkám, vy žertujete, já jsem učitel, nemohu být celý den doma. Pracujete v sobotu? Ne, a pomyslela si, tady je civilizovaná Evropa ty... a pak jsme se s úsměvem rozloučili. Já si tedy ve škole domluvil, že bych chyběl. A šel jsem

online rezervovat termín... První volný byl - 19. 10. No to ne. Jdu na pobočku potřeť. Ruším objednávku. Tohle nejde! Pán s úsměvem: beže všeho. Já koukám: a nebudu nic platit? Pán: kdepak, jo a kdyby vám poslali fakturu, stavte se tu, vše má řešení. Úsměv, podání ruky, nashle. Internet nemám, ale směji se jak pitomec. Jirka taky. Tak tady bydlí, má žena se vrací do Belgie až po Vánocích, právě rodí, což by se tady asi muselo online, uklidňuje mne.

Volám na další dvě doporučené firmy. Jedna, už ani nevím, jak se jmenovala. Louisschmidlaan? Tam naše pokrytí nesahá. *Orange* taky ne. Volám *O2* do Prahy. Prosím, natáhněte dráty do Belgie, dám Vám cokoliv. Euroúsměv. Paní na druhé straně říká, ne-e, to nejde. Já říkám, jsme jedna Evropa, ale ona s belgickým radostným, neblbněte, zase tak ne. Volám *Telenet*. Mluví na mě nizozemsky, a pak přejdeme do angliny. Uf. A pak to padlo. My můžeme přijet buďto ráno, nebo odpoledne. Volím středu odpoledne. Vypadalo to skvěle: telefonát 14. 10. ve 13 hodin na infolinku. Tady to trvá jen chvílku. Dovolám se přímo technikovi. Pecka! Ten, už jedu. Já že počkám na ulici, a on, že ne, to bude chvílku trvat. Říkám mu, je hezky, mám otevřený balkon. A nefunguje zvonek, zavolejte, jsem ve druhém patře.

Asi za hodinu a půl, když se nic neděje, volám zase *Telenet*. Ozve se poradce, co se děje? Říkám mu, pán řekl, že už jede, ale není tady. Slyším klávesnici: ale on u vás BYL, a NEZASTIHL VÁS, VOLAL VÁM, a VY jste to nezvedl. Byl tam – ve 13.12. Říkám, na jaké číslo mi ten technik volal? Dozvídám se, že mají mé BELGICKÉ. Namítám, že belgické nemám, že mi jen při registraci nějaké přidělili, ale to nevede do mého telefonu. Pán se usměje a řekne, to je klasická chyba, tak na shledanou. Já říkám, počkat, je

půl třetí, přijede ještě dnes? Pán si na mě bere číslo a říká, že se mi ozvou. Volám před pátou, kdy je konec pracovní doby. Jiný telefonista říká, že jsem nebyl zastížen a že mi schůzka *propadla*. Vysvětluji svůj příběh. Což pána evidentně nevzrušilo - před koncem pracovní doby. Radí, ať si objedná jinou schůzku. Nechci už *Telenet*, ale mají výborné hodnocení, internet silný a levnější než *Proximus*... Dávám jim ještě šanci.

27. 10., den D. Budu mít internet! Ve škole jen 4 hodiny a běžím domů. Už v půl dvanácté mi do výuky volá technik. Přijede v 12.30. Říkám mu, že ale do 13 učím. On opakuje, přijedu 12.30. A začne francouzsky. Navrhuji, že mu napíšu. Francouzsky neumím dost, ale dávám si čas a s překladačem mu vysvětluji, že jsou amatéři a že takové zacházení se zákazníky není ani v *ostbloku*. Pán se omlouvá, že to jinak nejde. Já říkám, tak to zkuste! Budu doma ve 13.20 nejdříve a DNESKA CHCI MÍT INTERNET! Pán odpoví asi za hodinu, to už je 12.30. Píše: až budete doma, napište. Ty jo, tohle dopadne dobře!! Běžím domů jako opilý mladík za svou růží. Píšu, už jsem tady.

Pán přichází s úsměvem, no jasně! A říká. Víte co, já jsem to vymyslel, já jsem SI PŘEHODIL KLIENTY, takže jsem na vás získal čas. Říká to *spiklenecky*, asi porušil nějaký předpis. Nejspíš něco jako zákaz v práci používat mozek. A víte co? Tyhle země ležící na hladině moře ve stálém stresu, že budou zaplaveny, s těžkým vzduchem, jsou zkrátka takové. Veselé, přelidněné a lidské, nádherné, architektonicky okouzující, pulzující... Ale pro začátek to chce klid, pevné nervy a úsměvu *do foroty*.

Petr Koubek, Etterbeek,
Bruselský region

Obecná škola Dobřichovice

Školní rok 1944/1945

Poslední válečný rok je plný napětí, přináší zejména v dubnu a květnu 1945 rychlé změny politických poměrů. Nálety hloubkařů, revoluční vášně místních obyvatel a touha po pomstě samozřejmě narušují i pravidelný chod školy a klid pro výuku.

Školní rok začíná 5. 9. 1944 s 259 žáky a končí 12. 7. 1945 s 220 žáky. Byla zřízena pomocná třída pro 18 žáků. Při MŠ byla zavedena jedenkrát týdně poradna pro matky a kojence.

1. třída (46 žáků) - Miroslav Novák
2. třída (35 žáků) - Blažena Böhmová
3. třída (51 žáků) - Františka Heppnerová
4. třída (42 žáků) - Ladislav Kalina
5. třída (33 žáků) - Marie Jeníčková
6. třída (52 žáků) - Magdaléna Feiferová

Noví učitelé:

Naděžda Dušková, výpomocná učitelka, *1922 v Praze, vystudovala pražský učitelský ústav, bude vyučovat zároveň i na obecné škole v Černolicích.

Pavla Vacovská, zastupující učitelka, *1915 v Praze maturovala na pražském učitelském ústavu, zkoušky způsobilosti složila v r. 1938. Bude vyučovat v pomocné třídě.

18. 9. byli zproštěni kvůli totálnímu nasazení vyučovací povinnosti učitelé Miroslav Novák a Ladislav Kalina. L. Kalina se zprvu vrátil do výuky 20. 9., jelikož nebyl uznán schopným totálního nasazení. Přesto byl patrně znovu nasazen, jelikož se vrací do školy až 14. 5. a M. Novák pak 2. 5. 1945.

Brzy po zahájení výuky jsou 3 učitelé přemístěni, N. Dušková do Všenor, M. Petáková do Třebotova a J. Balík do Horních

Mokropes, kde je pověřen správou školy. 11. 12. je učitelka F. Heppnerová pověřena správou školy v Černolicích. 20. 1. odchází učitel Karel Doubrava na hlavní školu v Davli. 19. 2. přichází na potřebný čas z Horních Mokropes Václav Kvítek.

Prázdniny: vánoční: 21. 12. - 11. 1. s prodloužením do odvolání, dětem zadávány úkoly. 15. 2. pololetní školní zprávy. Další prázdniny nejsou uvedeny.

Zdravotní stav: 15. - 16. 11. a 31. 1. prošli učitelé rentgenovou prohlídkou plic v Praze.

Žačce 3. třídy Miladě Tůmové byla udělena pochvala za příkladnou poctivost, když odevzdala nalezenou tisícovou bankovku na četnickou stanici.

Sbírky: Do sbírky III. Dílo sociální pomoci bylo odesláno 608.90 K. 21. 3. byl vybrán povinný příspěvek na školní pomůcky pro 246 dětí, 32 dětí mělo slevu.

Návštěvy OŠI Vladimíra Vydry: 25. 11., další návštěvy nejsou uvedeny.

Sběr odpadových hmot: všichni žáci i učitelé byli pojištěni proti úrazu při sběru odpadu. Od firmy Deko škola obdržela 169.60 K za léčivé byliny. V 1. čtvrtletí 1945 bylo sebráno 1 589 kg odpadových hmot za 4663 body. Průměr na 1 žáka 2,13 kg za měsíc.

Dary: 13. 10. obdržela škola od OPDM Zbraslav 20 poukazů pro odběr obuvi zdarma od firmy Baťa. Získala i návrh na ošacení pro 30 dětí v hodnotě 5 400.- K.

Spoření: Ušetří-li žáci 1. ročníku každý 20.- K, dostanou od Pražské spořitelny 30.- K. Od 1. 9. do 20. 4. bylo uspořeno 10 070.- K.

Akce:

31. 10. Den spořivosti

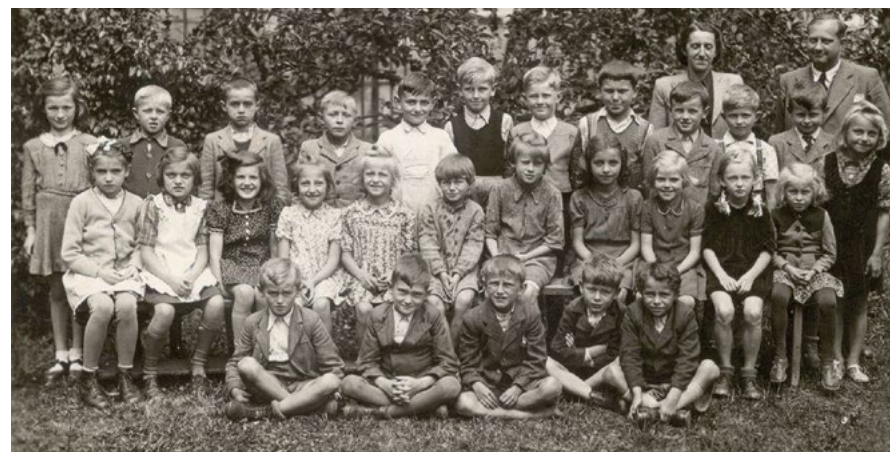
12. 11. Den Hrdinů, přeložený z 9. 10., přísaha lidobraný

20. 11. stravovací akce, pro vybrané děti zajištěny přesnídávky: tvaroh, sýr, marmeláda

30. 11. 6. výročí volby prezidenta E. Háchy

2. 3. musela být škola uvolněna pro Svaz německých dívek, které sem přicházejí z Mokropes. Zabraní školy bylo tak rychlé, že se správám škol nepodařilo najít náhradní místnosti na uskladnění sbírek. Učitelé odnesli pomůcky a sbírky na školní půdu, část žakovské a učitelské knihovny na půdu p. Caldý, část archivu na OÚ a do bytu řídicí učitelky B. Böhmové. 13. 3. byla zabráná sokolovna pro Wehrmacht. Od 12. 4. se učilo ve 3 náhradních místnostech v hostincích U Konrádů, U Koničků a Pod Vinicí. Téměř denně dochází k náletům angloamerických hloubkařů, kteří útočí na lokomotivy a vlaky. Zprvu vydala správa školy zákaz návštěvy školy pro přespolní žáky a po bombardová-

ní různých objektů a střelení v dopoledních hodinách i pro místní. Politická situace je velmi zvláštní. Obyvatelstvo tuší zhroucení Německa a očekává konec války. Vojenská jednotka, která měla zabránit sabotážním činnostem partyzánů, nabídl 1. května ilegálnímu národnímu výboru kapitulaci. Bylo sjednáno, že německé i maďarské vojsko bude dál ve službě hlídat opuštěný vlak se zbraněmi a municí, ale nebude bránit jejich odnášení pro místní odboj. 4. května se objevila československá vlajka na budově poštovního úřadu a v úřadovně obraz dr. Edvarda Beneše. Všechny německé nápisy byly odstraněny. 5. května se lidé shromažďovali na ulicích a odzbrojovali Maďary a Němce. Do čela hnutí postavil se veřejně národní výbor, kterému se dalo k dispozici četnictvo i poštovní úřad. Byla vyhlášena místní pohotovost a v záplavě československých praporů nastoupily dobrovolné složky k vojenské službě a stavbě barikád. V neděli 6. května pochodují obcí první kolony Vlasovců na pomoc Praze. Byli srdečně a nadšeně vítáni. V obci bylo zatčeno 70 osob, místních Němců a kolaborantů. Kří-

Třída s p. učitelem Kalinou: stojící zleva: Jiřina Zýková, ?, Jirka Stehlík, Josef Příbyl, Milan Bondy, ?, Karel Hajdaš, ?, ?, Emil Calda, ?, ? Sedící na lavici zleva: ?, ?, ?, Lída Humhalová, Zdena Boubínová, ?, ?, Marta Hladíková, Marie Chadimová, Helena Solníčková, ? Sedící na zemi zleva: ?, Jirka Merhaut, ?, Olda Velebil, ?

Třída s paní učitelkou Heppnerovou: E. Calda (stojící druhý zleva), Jirka Stehlik (stojící sedmý zleva), Jiřina Zýkovou (sedící na lavici druhá zleva), Lída Humhalovou (na lavici pátá zleva), Dáša Jelínková (na lavici předposlední zleva), Antonín Cafourek (na zemi třetí zleva). Pokud by někdo z pamětníků na fotkách z archivu E. Caldy poznal další žáky, dejte, prosíme, vědět.

žovnický park byl předán veřejnosti. Učitel M. Novák se stává předsedou národního výboru. Je zahájena sbírka ve prospěch padlých na barikádách. V úterý 8. května odpoledne je zastřeleno 60 esesáků, kteří byli pochyťáni v okolí. Byli pochováni v kráteru po anglické bombě za nádražím. Škola se stala obecní věznicí. 8. května projíždí obcí 24 000 plně ozbrojených SS. Zahazují části výzbroje. Po nich projíždějí okolím kozácké jednotky. 10. května se normální ruská armáda usazuje ve škole. 18. května odjíždějí a škola se uvolňuje pro vlastní účel, tj. vyučování. Pomůcky uskladněné na půdě školy byly z valné části zničeny vandalismem německých dětí. Obrazy roztrhány, pošpiněny inkoustem, pošlapány. Skleněné pomůcky zcizeny, nebo rozbity. Tak daleko došla německá kultura!

11. června byly provedeny volby lidovým hlasováním a zvolen nový národní výbor, ve kterém působí i učitel L. Kalina. Majetek po zemřelé Němce Klotildě Förstrové byl dán národním výborem do správy obecné školy. Domy č. 267 a 540 se dávají k používání mateřské škole a sociálním institucím. Škol-

ní úřady nařídily, aby schopní žáci 6.- 8. stupně ročníku obecné školy byli okamžitě převedeni do školy hlavní. Byly zřízeny okresní odborové učitelské rady. Místním důvěrníkem je F. Heppnerová. Učitelstvo je vyzváno, aby se hlásilo do pohraničí. Na školách se zavádí ruština. OŠI V. Vydra byl přidělen k výkonu služby u zemské školní rady. Vedením I. dohlídacího obvodu byl zatím pověřen OŠI Loucký. 2. června zúčastnilo se učitelstvo manifestace učitelů v Praze. Pro učitelstvo z Dobřichovic a okolí byl uspořádán kurs ruštiny. Škola přijímá přihlášky žáků do prázdninových osad. Žactvu rozdána šípková zavařenina, dar ministerstva. Propouštěcí vysvědčení bylo vydáno 5 žákům, kteří splnili povinnou školní docházku. Prospěch žactva poklesl, v žádné třídě nebyla probrána a procvičena předepsaná látka. Do pohraničí dobrovolně odešly učitelky: Věra Svobodová do Karlových Varů-Drahovic a Vlasta Hladíková, učitelka domácích nauk, do Mostu. Byla zrušena 6. třída a 29 dětí bylo převedeno do měšťanky. Pomocná škola měla 15 dětí.

Z pramenů vybrala Jana Váňová

Tramping a chatové osady ve Všenorech

5. září 2021 se ve Všenorech uskutečnil odborný seminář Tramping a chatové osady v našem kraji. Po vycházce po slavné sportovní osadě Montana ve Všenorech s komentářem bývalého šerifa a pamětníka Františka Lancingera se účastníci odebrali do Společenského sálu Vladimíra Holana, kde proběhly prezentace Pavla Buchteleho – *Historie trampingu*, Jindřicha Königa – *Chatové osady v Řevnicích a Letech*, Václava Kratochvíla – *Chatové osady v Dobřichovicích*, Aleny Sahánkové – *Osud chatových osad ve Všenorech*, Věry Lešetické – *Jak můj táta Karel Lukáš zakládal v Mokropsech osadu v Lavičkách* a Kateřiny Samojské – *Záchrana srubu ve Všenorech*. Na závěr zahrála na kytaru a zazpívala trampské písně Ivana Velčovská. Seminář organizovala Obec Všenory prostřednictvím Všenorské knihovny, Kulturního a historického výboru OZ Všenory a za účasti Černošické společnosti letopisecké.

Původně se zdálo, že nebude těžké napsat o každé z chatových osad ve Všenorech, ale ukázalo se, že relevantních informací není mnoho, pamětníci ubývají, mnohdy ani nejsou a písemné dokumenty chybí. Předkládáme, co jsme vypátrali, s prosbou o poskytnutí dalších informací, případně i upozornění na případné nepřesnosti.

Osud chatových osad ve Všenorech

20. století přineslo rozvoj výstavby chat, kterých je ve Všenorech přes 400, což je téměř tolik jako domů. O víkendech a v létě se pak počet obyvatel díky chatařům zvyšuje, někdy až na dvojnásobek. Chaty jsou částečně roztroušené v běžné zástavbě, z velké části jsou však součástí chatových osad. V posledních letech se část chat přestavěla na domy, nebo slouží pro trvalé bydlení. Do jedné z chat v trvalé zástavbě jezdila např. Jiřina Šiklová. Psala na zahrádce.

Horní Mokropsy v době, kdy řeka Berounka tekla v původním korytu v nezastavěné krajině. Praviděpodobně rok 1938.

Montana

Nejslavnější osada na katastru obce Všeroky je sportovní osada Montana. Stejný název nese osada na Sázavě. Montana leží mezi Horními Mokropsy, řekou Berounkou a svahem mezi jedním z vrchů tvořících masiv Hřebenů, předhůří Brd. První chatu v roce 1926 postavil Ruda Anderle na pozemku pana Mesteka (majitel hostince U Mesteků) – Pod Horou. Anderle patřil do party kamarádů spojených Sokolem Košíře.

Volejbalisté z pražské Malé Strany (Walter, Tureček, Dušek ...) si říkali Darlington club. Od roku 1923 sem jezdili stanovat. V roce 1927 postavili chatu Darlington club. V roce 1932 se Darlington Club a Pod Horou spojily v osadu Montana. Ve druhé polovině 30. let část osady u řeky začala používat název Sequoia. Osadník Ota Škába zpíval s „Westmeny“ a „Lišáky“. Parta sportovců kolem Vladimíra Turečka, Boba Waltera, Bartušky a Pecha skládala písně a některé skladby nahráli na desky. Za-

chovalo se pár strojopisných přepisů i originálů, bohužel jen textů písní. Osadníci pocházeli především z tehdejší střední třídy, jednalo se hlavně o rodiny s dětmi. Rodiče rybařili, houbařili a děti pěstovaly sport.

Na hřištích se zde hrál především volejbal, faustbal, nohejbal. Osadu proslavil nohejbal, který zde pravděpodobně vznikl. Dle zachovalých podkladů nebyl jinde starší turnaj prokázán. Hrál se zde první nohejbalový turnaj dvojic. V roce 1940 dostali účastníci nohejbalového turnaje první pravidla a propozice nohejbalu. Nohejbal byl ukončen v roce 1946 a byl nahrazen tenisem. Původně vzniklo více hřišť, ale časem zanikla a zůstalo hřiště na kraji osady u Berounky z roku 1973, kde se v roce 1980 postavila klubovna. Družstvo pro rekreační bydlení a sport na osadě Montana, Všeroky II je zaměřeno na zabezpečování činnos-

tí a služeb souvisejících s rekreačním bydlením členů družstva na osadě Montana a organizování sportovních činností. Konají se dětské dny, potlachy, táborové ohně. Současná klubovna nahradila původní z latí. Bohužel povodně nebo pády stromů ničí opakovaně zařízení, předměty, kroniky.

Horní část Montany, tvoří chaty u bývalé cihelny směrem k Jílovišti. Říká se tu Na Nebožce. Les nad bývalou cihelnou má název V kloubech.

V posledních letech ohrožuje některé chaty zvětralá půda v lese, při přívalových deštích dochází k sesuvům.

Osada Marubu

Na pravém břehu Berounky blízko železničního mostu, kde jsou dnes sádka, bylo několik chat, malá osada Marubu.

Osada Zátoka radosti

Nad osadou Marubu ležela osada Zátoka radosti. Vznikla v ohybu Berounky, která od další výše posazené osady Větrné údolí tekla směrem ke skále na levém břehu a pak zpět, k místu, které bylo téměř v pravém úhlu. Tomu se říkalo rohlik. Ten byl příčinou některých povodní, kdy se v tomto místě nahromadily kry a voda se vylila z řeky. První chaty se objevily v roce 1928. K osadě patřila dvě volejbalová hřiště, později tři a plovárna, která byla známa jako Veverkova plovárna.

Zánik osad

V roce 1941 byla při zimní povodni zničena část chat.

Škody způsobené opakujícími se povodněmi daly podnět k regulaci řeky. „Nákladem 30 tisíc Kč byl pořízen regulační plán Berounky; v srpnu 1932 se dokončila regulace řeky v úseku od železničního mostu směrem ke Kazínu. Před úpravou tvořila řeka u osady Montana (také se lidově říkalo „pod horou“) téměř pravý úhel, který byl příčinou častých záplav polí v době tání ledů. Regulací byl úhel zkosen, řečiště bylo prohloubeno a odchod ledů v tomto úseku již nepůsobil žádné potíže. Úpravou řeky zmizel i dosti velký ostrov pod převozem. U osady Montana ještě dlouho zůstaly tůně, které bývaly v zimě dostaveníčkem bruslařů z obojí Mokrops. Od podzimu 1948 do 1949 se pracovalo na regulaci v jiném místě Berounky, u Lavíček, kde byl ostrý záhyb. Práce prováděla firma Kindl. Po narovnání toku Berounky byl zbytek chat přestěhován na nové místo na protějším břehu.

Osada Větrné údolí dnes.

Osada Větrné údolí

Osada vznikla na začátku 30. let. Sousedila s osadou Zátoka radosti. Byla daleko větší než současná osada Větrné údolí. Berounka zde tehdy vytvářela velké meandry. K zakladatelům osady patřili bratři Koušové, Havel, Pánek, Počepcov.

V roce 1941 vzala zimní povodeň většinu chat. Po další zimní povodni zůstaly už jen chaty za ochranným valem. Majitelé dostali náhradní pozemky v osadě Montana.

Dle vyprávění Josefa Koníčka, se zde hrál rekreačně nohejbal. Kolem roku 1955 byla vybudována dvě hřiště, u trati a u chat. Chodili sem hrát i kluci z vesnice. Každou neděli se hrál osadní turnaj. Koncem 70. let to končilo.

Osada Pod Hřbitovem Všenory I

První chaty se zde začaly stavět v 50. letech. Některé z nich byly časem přestavěny. Většina z nich zůstala bez větších změn. Chaty jsou ze dvou stran obklopeny všennorským lesíkem, nad chatami jsou obecní louky, přístupová cesta a nad ní hřbitov. Chaty jsou v uzavřeném prostoru. Je zde klid. V osadě bylo v prvních letech hodně dětí, pro které zde byly dobré podmínky.

Voda zde chaty neohrožuje, ale blízko je les, takže se musí dávat pozor na stromy.

Chatová osada Na Čihadlech

První chaty zde vznikly v 50. letech. Původně zde byl sad, později byl rozparcelován. Nebyla pitná voda, elektrina. Pro vodu se chodilo do studánky nad hotel Zdenka. Později k panu Petržílkovi. Studna se pak budovala společná pro více chat. Nyní je zde natažen letní vodovod. Osadní výbor existuje, ale společenský život zde není, spíše mezi lidmi v jednotlivých částech osady. Hodně se zde staví, chaty se přestavují na domy. Přibývají rodiny s dětmi.

Jeden z původních srubů.

Osada Kopaniny

Osada Kopaniny leží v horní části Všenor I, pod lesem, kde je nádherný výhled na Všenory, ovšem po překonání značného stoupání. Začalo se zde stavět hlavně v 55. roce. První chata vznikla však již před válkou a proti ní o něco později druhá. Obě byly nahrazeny domy. Osadu nyní tvoří 11 chat. Původně zde působil osadní výbor. Chatovou osadu vždy zastupoval jeden zvolený zástupce při jednání s úřady. Chodil se hrát volejbal, často do Potoků. V blízkosti je vyhlídka Fanyňka, lesy, Černolické skály. Kronika se nepsala, společenský život zde organizován nebyl, spíše se domlouvají sousedé na setkání mezi sebou. Chaty jsou v současné době ohroženy úschlymi a napadenými stro-

my. A ačkoliv daleko od řeky, potoka, tak problémem je zde i voda. V lese nad příjezdovou cestou jsou dvě studánky. Jedna z nich s pitnou vodou. Ze studánek stéká voda na cestu a níže na zahrady a tropí neplechy.

Osada Na Sušárně

Chatová osada vznikla v místech, kde bylo původně zázemí pro stavební materiál pro regulaci Berounky. První přístřešky se stavěly v 60. letech. Bylo zde volejbalové hřiště. V současné době už bohužel neexistuje. Majitel jedné z chat narazil na svém pozemku na dvě velké nádrže na stavební materiál. Další chatař narazil při kopání studny na panely, které byly součástí desky zpevňující zemi pro najíždění nákladních aut. Na okraji chatové osady je dětské hřiš-

tě. Za železniční dráhou, vedle Všenorského potoka, asi 30 m od železničního mezníku 18,7 km směrem k Dobřichovicům, stávala porážka a sušárna.

Tak to je vše. Doufáme, že se nám časem podaří více poodhalit tajemství historie osad, která je nedílnou součástí historie naší obce.

Alena Sahánková

Poznámka redakce: mrkněte ještě na tyto odkazy:

<https://1url.cz/DKfN2>

<https://1url.cz/IKfNE>

<https://1url.cz/5KfNB> – s. 15, kde najdete článek Simony Kysilkové Šnajperkové o zářijovém semináři o tramských osadách.

Výhled stojí po namáhavém stoupání za to.

Prof. Ing. Josef Fanta

Tentokrát jsme do rubriky Osobnosti vybrali pana profesora Josefa Fantu. Návštěvníci všelikých kulturních i společenských akcí si jej jistě dobře vybaví. Pamětníci diskusního večera v rámci festivalu Musica viva 2017 si jej jistě také pamatují. Byl tehdy protagonistou toho takměř čtyřhodinového večera. Bylo to 7 let poté, co byl vyznamenán cenou ředitele Správy Krkonošského národního parku za zásluhy o obnovu krkonošských lesů. A že bylo co ocenit. Psali jsme o tom v podzimním čísle Kukátka 2017. Rádi bychom se k panu profesorovi vrátili. Letos v červenci oslavil významné jubileum – 90 let.

Josef Fanta je vlastně původem z profese a principu lesník, vyznáním ekolog lesa a krajiny a muž, jenž se podpořen zkušenostmi a spoustou odborných argumentů zasazuje za takovou péči o lesy, jež je co nejbližší přirozenému stavu. S tímto vyznáním se stal i uznávanou osobností

v odborném světě a profesorem dvou nizozemských universit. Po návratu z emigrace se usadil v Dobřichovicích. Mimochodem: také jej nazývají vizionářem ... Možná právem: on totiž věří, že i les zdecimovaný třeba imisemi má šanci. Vidí většinou o pár tahů dál a myslí koncepčně a v souvislostech, které zná a vnímá. Ostatně on je autorem koncepce obnovy imisemi decimovaných lesních porostů, jež je založena na přirozených schopnostech lesa. Les nevidí jako něco statického, vnímá jeho dynamiku, složitost, vůli i houževnatost tohoto komplikovaného organismu ...

Zkusme nyní představit jeho dosti klikatou, leč nesmírně zajímavou cestu životem a příště bychom se jej rádi zeptali, jak se ocitl v Dobřichovicích a jak vidí české lesy a krajinu.

Prof. Ing. Josef Fanta, CSc., se narodil v červenci r. 1931 v Kolíně. Po studiích na Lesnické fakultě ČVUT v Praze začal pracovat ve Výzkumném ústavu lesnictví a myslivosti. Konkrétně to byla Výzkumná stanice v Opočně. A tam se dostal také k problematice přirozené obnovy lesa. Už tehdy se věnoval tématu přeměny smrkových monokultur na smíšené porosty. Ten

projekt byl ale v 60. letech zrušen, neboť přednost před ekologií dostaly vládou požadované kubíky dřeva. Což bylo v rozporu s jeho přesvědčením. Využil tedy možnosti podílet se na přípravách zřízení Krkonošského národního parku s nadějí, že v parku se snad téma ekologie lesa a její výzkum uplatní. Tehdy byl v Československu jediný park, a to Tatro. Moc zkušeností nebylo. Ale byla to šance spoustu věcí se naučit. Studoval, co bylo k dosažení, jak z tuzemské produkce, tak ze zahraničí. Když byl v r. 1963 Krkonošský národní park vyhlášen, byl u toho a od r. 1963 zastával post náměstka ředitele. Pár nadšených lidí se pustilo do projektu, s nímž u nás nikdo neměl zkušenosti – terra incognita. To je ale také šance... Ta byla pod jeho odborným vedením dobře využita. Takže výsledky se postupně dostavovaly, často to byla metoda zvaná průzkum bojem, spousta věcí se řešila za pochodu. Projekt si ale časem získal

respekt u partnerských institucí, které začaly spolupracovat. Byly v tom stovky cest, schůzek, debat, jednání, přesvědčování. A také nikoli ne důležitý úkol jaksi etablovat nově zřízenou instituci a její vize do vědomí veřejnosti. Což je i dnes úkol z těch nelehkých... Vzpomeňme jen na boj proti šílenému nápadu, aby na svazích Studniční hory (tedy v lokalitě, která patří z hlediska ochrany přírody k tomu nejcennějšímu, co v Krkonoších je) nevznikl sportovní areál s olympijskými parametry...

A právě J. Fanta má ten vzácný dar spojovat lidi a vést je k nalézání společných jmenovatelů. Aby přesvědčil úřady, organizace i veřejnost, také publikoval výsledky vlastního výzkumu a připravoval odborné texty, zmiňme například dodnes unikátní publikaci *Příroda Krkonošského národního parku* z r. 1969. Nebo jeho záslužnou práci při založení a vydávání periodika *Zprávy z Krkonošského národního parku*

(dnes *Krkonoše-Jizerské hory* <https://www.krnep.cz/casopis-krkonose-jizerske-hory/>) a sborníku či vědeckého periodika, *Opera Corcontica* (<https://www.krnep.cz/operacorcontica/>), na němž spolupracovala (a dodnes spolupracuje) řada odborníků z vědních oborů, jejichž spektrum bylo velmi široké. Za tehdejších poměrů to byl obrovský úspěch. Že tahle práce měla smysl, dokazuje i to, že obě periodika vycházejí dodnes a drží si velmi dobrou kvalitu. Po okupaci v osmašedesátém (s níž vyjádřil nesouhlas slovy i činy) byl vyštván. Vlastně pro něj byla rovněž nepřijatelná i nová koncepce, podle níž by se z Krkonoš měl stát de facto zábavní park. Odchod to nebyl jednoduchý ani náhodou. Zkuste si jen tak odejít od rozdělané práce, jež vás baví, již věříte a jež navíc přináší výsledky. A ještě za situace, kdy si za svým fakt stojíte, proti vám nejsou argumenty, leč cosi, s čím se jaksí nemůžete prát – mocenská ideologie.

Z náměstka ředitele se stal topič. A když byla situace i tak neúnosná, J. Fanta ze Správy KRNAPu odešel. I když neměl vlastně kam... Tamní nové vedení se samozřejmě postaralo, aby sháněl novou práci co nejobtížněji. Radu let se živil s lopatou v ruce jako nekvalifikovaný námezdní dělník. Nakonec v r. 1977 emigroval. Dostal se do Nizozemska. Přestože byl už tehdy odborníkem s mezinárodním renomé, jeho začátky v emigraci nebyly jednoduché. Po překonání počátečních potíží dostal šanci jako pomocný asistent na Fakultě fyzické geografie a půdní vědy Univerzity v Amsterdamu. Po čase se i v zemi se zcela jinými podmínkami lesa uchytil ve své profesi v Institutu pro výzkum lesa a krajiny ve Wageningen. Nedosti na tom: po několika letech se stal profesorem v oboru ekologie lesa a ekologie krajiny na universitách v Amsterdamu a ve Wageningen. Jeho práci ocenila sama

nizozemská královna Beatrix udělením titulu Důstojníka oranžsko-nasavského řádu, což je v Nizozemsku velmi prestižní ocenění.

Sám své začátky v Nizozemsku přirovnává k začátkům v Krkonoších. Také bylo skoro vše nové. Jedno bylo společné: zase jej potkalo téma přirozené obnovy lesa, i když tentokrát v holandských vátých píscích... Práce ho velmi bavila, přinášela výsledky a ty si získaly mezinárodní uznání. Stal se v odborných kruzích respektovanou autoritou v oboru ekologie lesa a krajiny. Což vedlo i k jeho účasti v mezinárodních organizacích věnujících se krajině a výzkumu lesních ekosystémů. A výsledkem jeho universitního působení jsou stovky absolventů, z nichž mnozí dosáhli vynikajících výsledků i významných akademických či jiných postů. Osm z nich jsou dnes profesory různých ekologických oborů na nizozemských univerzitách.

Po politickém převratu v Československu se vrátil a hned na jaře 1990 zaměřil do svých milovaných Krkonoš. Jejich tehdejší stav v něm vyvolal zděšení (i když byl v podstatě i v emigraci tajně přáteli informován, co se tam děje)... Vždyť si řada z nás tu situaci pamatuje, tedy to, co se v Krkonoších dělo v 70. a 80. letech minulého století. Neměl slov, ale neváhal: nafotil a zformuloval argumenty. V Nizozemí o tom přednášel, přesvědčoval kolegy tam i po celém světě, že pokladu cennému jak v českém, tak v mezinárodním kontextu a zvanému Krkonoše je třeba pomoci. Vždyť Krkonošský národní park byl tehdy zařazen mezi 10 nejvíce ohrožených národních parků světa. Když kolegové viděli fotky reálného stavu, neměli slov... V Nizozemsku tehdy vznikla nadace FACE (Forest Absorbing Carbondioxyde Emissions), která měla cíl obnovit (kdekoli na světě) lesy poškozené činností člověka. Pro tuto činnost se podařilo shromáždit nemalou finanční částku. A také odborné know how s mezinárodním

kontextem. Josef Fanta přivedl tuto nadaci do Krkonoš. Přesvědčil i domácí odborníky i politiky – a že to nebylo jednoduché... Vždyť víte, jak je těžké prát se s petrifikovanými schémata myšlení ... V podstatě to nakonec museli rozjet kolegové z Nizozemí ... Ale pomoc se rozběhla a nese výsledky. Nejen v Krkonoších, také v Krušných a Jizerských horách. Byla vypracována fungující metoda vedoucí k využití přirozené obnovy lesa. Vznikl projekt *Obnova lesních ekosystémů v Krkonošském národním parku*, který trval od r. 1992 do r. 2002 (původně byl plánován na 20 let, ale šlo to rychleji, než se čekalo). Poté mohl být Krkonošský národní park z ostudného seznamu ohrožených národních parků vyřazen. Za vytrvalou a účinnou pomoc, za celoživotní přínos ochraně přírody a vědecké ekologii obdržel prof. Fanta v r. 2007 Cenu ministra životního prostředí ČR (<https://ekolist.cz/cz/zpravodajstvi/zpravy/cenu-ministra-zivotniho-prostredi-dostal-i-profesor-fanta>). V roce 2015 se stal laureátem Ceny Josefa Vavrouška, jež mu byla udělena za celoživotní odborné prosazování metod péče o les nejen v chráněných územích s důrazem na přirozenou obnovu a za hlavní podíl na obnově lesa zničeného kyselými dešti v Krkonošském národním parku. Rovněž, a to je třeba zdůraznit, také za přenos zkušeností a poznatků ze zahraničí

do České republiky. Laudatio Mgr. Jakuba Kašpara na prof. Fantu z udílení této ceny najdete zde: <https://www.cenajosefavavrouska.cz/laureati/josef-fanta>.

Když zmiňujeme ten přínos, tak pan profesor je autorem či spoluautorem mnoha odborných prací publikovaných v tuzemských i zahraničních periodikách či sbornících, část jich najdete třeba v jeho profilu na Wikipedii: [https://cs.wikipedia.org/wiki/Josef_Fanta_\(ekolog\)](https://cs.wikipedia.org/wiki/Josef_Fanta_(ekolog)).

Josef Fanta je spojován především s Krkonošemi. Je třeba ale dodat, že se nevěnuje jen problematice Krkonoš. Zaměřil se také na Národní park Šumava a významně přispěl k diskusím o něm (existuje i amatérský záznam jeho projevu na demonstraci proti kácení určitých oblastech Šumavy ze srpna 2011 - https://www.youtube.com/watch?v=o7_9F-1BYE0). I když se řada věcí podařila, současné tlaky na národní parky jsou evidentní a ani J. Fanta je nemůže nevnímat. Zároveň připomíná rizika spojená se změnou klimatu. A my vlastně nevíme, co se v té souvislosti bude dít, zejména v horských lesích, Což nás zavazuje k další práci... A zejména ke spolu-práci, včetně té mezinárodní.

Stojí si za svým, má na to argumenty, ale umí i vyjednávat, sdílet a přesvědčovat. Samozřejmě jej trápí nízká úroveň ekologického povědomí. I v této věci se velmi angažuje.

Kromě výše uvedených aktivit je druhou jeho činností krajina. Je členem různých odborných spolků a sdružení, které si kládou za cíle zlepšení stavu české krajiny. Ta takovou pomoc velmi potřebuje. Česko má nejhorší parametry krajiny v celé Evropě: nadměrnou půdní erozi, nejhorší kvalitu půdní vody, nejvyšší spotřebu chemikálií, nejnižší biologickou diverzitu a další „priority“. Náprava těchto „úspěchů“ průmyslového využívání krajiny vyžaduje mimořádné úsilí vědy a výzkumu při prosazování změn, o kterých zemědělství velkopodnikatelé

a lobbisté samozřejmě nechtějí ani slyšet. Stejně jako les není jen dřevo, i krajina nejsou jen finanční zisky z produkce zemědělských komodit. Krajina je prostor širokého veřejného zájmu, na který společnost a politika musí brát zřetel a nesmí připustit její znehodnocování.

J. Fanta je pro svou srdečnou povahu i pevné postoje velmi oblíben těmi, kteří se snaží šířit ve veřejném prostoru úctu k přírodě a jejím procesům. Najdeme řadu odkazů na jeho debaty, projevy, texty. Např.:

Český rozhlas Vltava v rámci cyklu Osudy s ním připravil obsáhlou sérii rozhovorů: <https://vltava.rozhlas.cz/osudy-josefa-fanty-6928835>

Tohle úsilí bylo nakonec završeno knihou *Josef Fanta, ekolog lesa a krajiny*, jež vyšla v r. 2020 v rozhlasovém nakladatelství Radioservis: <https://www.radioteka.cz/detail/crobook-604426-josef-fanta-ekolog-lesa-a-krajiny>

Paměť národa s J. Fantou natočila také významnou sérii rozhovorů, již najdete na adrese: <https://www.pametnaroda.cz/cs/fanta-josef-1931>

Pokud byste si chtěli poslechnout řeč J. Fanty při udělení Ceny Josefa Vavrouška v r. 2015, najdete ji zde: <https://web.archive.org/web/20150610174552/http://cenajosefavavrouska.cz/proslov-laureata-cjv-za-rok-2014-josefa-fanty/>
A na závěr moc hezký dokument České televize, natočený v rámci cyklu *Nedej se Martinem Slunečkem s názvem Má cesta z Krkonoš do Nizozemí a zpět*: <https://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/1095913550-nedej-se/216562248420025-josef-fanta-ma-cesta-z-krkonos-do-nizozemi-a-zpet/>
V současné době se připravuje jeho anglická verze.

J. Matl

(s díky panu profesorovi za spolupráci)
Fotill Václav Fanta, vnuk pana profesora.

Kultura

Dámy a pánové,

vzhledem k situaci, v níž se momentálně nacházíme, dost dobře nelze v této rubrice uvést pozvánky na tu spoustu akcí, které se připravovaly, které organizátory stály spoustu sil, energie i peněz. Prostě ten vir, který sem přišel z Číny, do toho zase hodil vidle a stávající vláda (ta v demisi) zase volila, jak volila ... Rádi bychom zde sdělili, že cítíme se všemi, kteří jsou nyní frustrováni tím, že pracovali, a teď nic. Snad bude jednou líp a jednou budem dál ...

Nikdo si dnes netroufne predikovat vývoj situace a netroufne si říct, co bude či nebude. Sledujte proto obecní weby a facebookové stránky obcí a těch skupin, které se zajímají o kulturu v regionu. Kromě těch oficiálních jsou to např.: FB skupiny *Kavárna na dolní Mži*: <https://www.facebook.com/groups/568447294173656> či FB skupiny *Kulturní akce u Beřounky*: <https://www.facebook.com/groups/590827442126651>

redakce

Musica viva 2021 – dokončení

Festival Musica viva 2021 skončil v pátek 17. září v dobřichovické křížovnické residenci. Skončil koncertem smíšeného souboru Vox Nymburgensis. K němu bychom se rádi vrátili. A ještě také k celému festivalu, jenž byl letos velmi povedený z řady úhlů pohledu. O podstatné části jsme psali v podzimním Kukátku na s. 32-34.

Smíšený sbor Vox Nymburgensis působí při Městském kulturním středisku v Nymburce. Má dlouhou historii. Vznikl již v r. 1988, kdy jej založila PhDr. Jaroslava Modrochová. V současné době jej vede MgA. Jan Mikušek. Toho jistě dobřichovické publikum dobře zná, neboť u nás hrál i zpíval s několika soubory zaměřenými na t. zv. starou hudbu. Tentokrát přijet nemohl, zastoupila jej presidentka sboru paní Eva Hazdrová-Kopecká. Tu zase jistě znají posluchači Českého rozhlasu - Vltavy. Soubor vystoupil v malém sále residence a nabídl jednak hodně zajímavý a skvěle zazpívaný průřez historií vokální sborové tvorby, zejména té liturgické, pak ale sbor přidal také inspirace z jazzu, spirituálů a logicky také úpravy lidových písní několika významných českých skladatelů. V první části jsme tak mohli slyšet po *Pater noster* Zdeňka Lukáše skvělá provedení hudby C. Monteverdiho či renesančního

slovinského komponisty Jacoba Handla Galla. Zazněla i skvostná hudba ukrajinského komponisty z přelomu 18. a 19. stol. (a vlastně současníka W. A. Mozarta) Dmytra Bortňanského. K tomu se pak přidala hudba A. Dvořáka, Edwarda Elgara i Arvo Pärta, vše opět velmi atraktivní a skvěle provedené. Tento blok pak uzavřely např. písně od basického skladatele Javiera Busta (*Ave, Maria*) či renomovaného současného amerického komponisty Mortena Lauridsena (*O, magnum mysterium*). Ve druhé půlce pak zněla hudba úplně jiná, kromě spirituálů hodně skvělých úprav lidových písní od Z. Lukáše či A. Tučapského (tu to byla velká nostalgie, vzpomínky, jak jsme jeho úpravy za totality poslouchali z BBC, neb emigroval v r. 1975 do Anglie a žil v Londýně, kde působil na *Trinity College of Music*). Na řadu přišly i dávné hity jako Slunečnice či Chlupatý kaktus i hudba G. Gerschwina.

Tak si to shrňme: výborný soubor, velmi dobře, koncepčně a s výsostnou erudiicí vedený. Až neuvěřitelný rozsah repertoáru a žánrů. Vynikající dramaturgie i průvodní slovo v tomto večeru od vedoucí sboru. Ten večer neměl chybu. Ale ... no - neodpustím si to: je škoda, že přišlo tak málo lidí z naší obce. Tohle jsou šance, které je dobré využít, když jsou nabídnuty. Tak: a tím skončil letošní ročník festivalu Musica viva. Malé ohlédnutí jsme už připojili v minulém čísle. Co dodat? Festival se velmi vydařil. Byli jsme svědky skvělé musi-

ky, výborné organizace a stejně tak zajímavé dramaturgie. Bylo to mnohovrstevnaté, bylo to i osobní a často velmi emotivní. Ale o tom přece musika je! Zejména ta živá (viva). Je třeba poděkovat všem, kteří se jakkoliv přičinili, ať už hráli, zpívali, stěhovali, pochoštění připravovali. Dík patří také sponzorům, zejména Středočeskému kraji a městu Dobřichovice. Kéž se zadaří uspořádat další ročník ...

J. Matl

Výstava z díla Břetislava Štorma

Na zámku v Dobřichovicích proběhla 4. - 6. listopadu krátká, leč velmi obohacující výstava z pozůstalosti Břetislava Štorma. Díla na výstavu zapůjčila paní Marta Mejstříková, která byla 2. manželkou pana Štorma. Letos v listopadu oslavila 100 let a výstavu jsme uspořádali také jí pro radost. Na vernisáži zahrála Iva Lokajíčková na zobcové flétny a návštěvníci měli možnost ochutnat pivo ze všenského domácího pivovaru pana Mlíkovského.

Pan Štorm (1906 – 1960) byl člověk, který do minulého století zabloudiv odkudsi ze středověku. Byl autorem mnoha povídek, architekt, kreslíř, grafik, ctitel heraldiky a básník, jehož domovinou duše byla hluboká, vznešená s groteskním spojující doba, ozdobená ctnostmi, které tak často postrádáme my, její špatní a zapomínající dědicové.

Především jako kreslíř navazoval na tento gotický středověk v postavách rytířů. Rytíř pro něj byl symbolem středověku, jeho ústřední postavou, nositelem jeho výsostných hodnot: cti, pokory, lásky k bližnímu, spravedlnosti a ochrany slabšího. Tyto hodnoty nejsou tím, co by naše současná

Paní Mejstříková na vernisáži výstavy.

morálka vyznávala s příliš velkou vášnivostí. S tímto rytířem podniká Břetislav Štorm ve svých alegorických a symbolických povídkách útoky na nepravosti, kterých se dopouští člověk, s ním se bije o poctivost, spravedlnost, čest, o dobrotu proti mocnostem zla a hříchu. Nejsou to tedy jen sentimentální vzpomínky s nostalgickým nádechem, oživující věk dávno minulý, jehož vnější formy stejně zmizely do nenávratna a nelze je vyvolat k životu. Jde tu o obsah a ducha této požehnané doby, o její nadča-

sově platné zásady. Nejde mu tedy o historii, kostým, vnější formu, ale obsah a smysl středověku. Tak mluví jeho kresby a povídky, které nám tuto dobu přibližují lépe a životněji než dlouhá, učená pojednání. V minulém roce jsme s bratrem vydali výbor povídek Rytíř srdcem, který je možno zapůjčit ve Všenorské knihovně. Závěrem bych rád poděkoval za pomoc s organizací a nalezením vhodného termínu výstavy Andree Kudrnové Hrubé.

Jaroslav Bím

Ing. Arch. Břetislav Štorm – pohled historika umění a památkáře

Nemá jistě smysl vést spor o to, zda byl Ing. arch. Břetislav Štorm především architekt, grafik, malíř, kreslíř a ilustrátor, básník a prozaik, esejista, kritik, historik a teoretik liturgického umění a architektury, heraldik či památkář. Podstatné je, že byl tím vším, naplno a svobodně,

bez vnitřních rozporů, a zanechal dílo, v němž máme ještě dlouho co objevovat a snažit se docenit.

Břetislav Štorm se narodil 21. června 1907 v Řevničově v rodině úředníka Buštěhradské dráhy (*B.E.B., Buštěhrader Eisenbahn*). Studoval nejprve na reálném

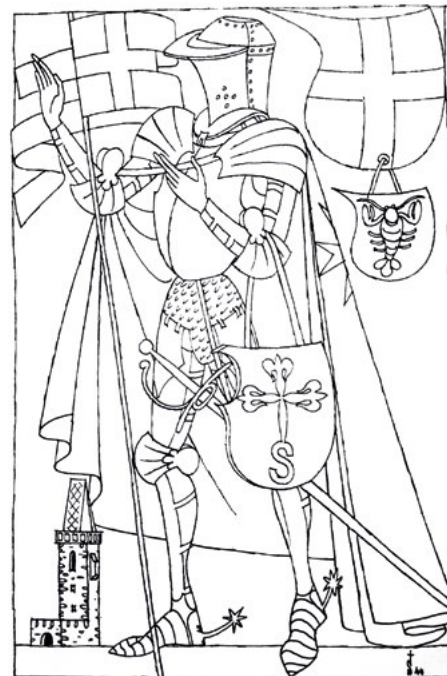
gymnasiu v Rakovníku, od roku 1925 pak na Škole architektury a pozemního stavitelství Českého vysokého učení technického v Praze u prof. Antonína Engela, učil jej také malíř Oldřich Blažíček. Během vysokoškolských studií hojně publikoval, vstupoval do polemik kolem moderní architektury, zveřejňoval literární příspěvky, eseje a glosy a také kresby. V jeho bibliografii najdeme katolické revue *Stěžeň, Řád, Akord, Přehled, Brána* či *Rozmach*. S nakladatelstvím Ladislava Kunciče, vydavatelem *Rozmachu*, spolupracoval i jako výtvarník.

ČVUT absolvoval Břetislav Štorm v roce 1931, jako technického úředníka jej zaměstnal Krajský zemský úřad, nejprve v Bratislavě, později v Košicích. Neustal v literární činnosti, intenzivně se věnoval také heraldice a výtvarné tvorbě. Spolu s Bohumírem Lifkou vydával v letech 1935-1941 ročenky *Erbovní knížka* a he-

raldice věnoval několik knihních titulů (např. *Úvod do heraldiky*. Praha: Vyšehrad, 1940.)

Na Slovensku se podle jeho projektu postavil například chirurgický pavilon nemocnice ve Zvolenu. Štorm zde také dostal možnost, žet na zbytek života jedinou, projektovat sakrální stavbu: navrhl kostel Krista Krále v obci Brezany (dnes Nedožery-Brezany, okr. Prievidza), který byl v letech 1938-1939 přistavěn ke gotickému kostelíku sv. Heleny z roku 1409. Další podstatné položky jeho architektonického díla stojí na území dnešní České republiky: Dům nakladatele Josefa Floriana ve Staré Říši (1933), vlastní rodinný dům ve Všenorech (1939), dům dr. Hertla v Jarkovicích na Benešovsku (1941, dnes součást obce Bystřice). Ve válečných letech se intenzivněji věnoval také užitému umění, navrhoval šperky pro Topičův salon a Zlatý klas a především liturgické předměty a ornáty pro Chrámové družstvo v Pelhřimově. Štormovo slovenské období skončilo s prvním rozpadem Československa. Do

Momentka z vernisáže: Iva Lokajčíková ...

Autentický Štormův svícen zapůjčený pouze na vernisáž.

vlastního domu ve Všenorech se stěhoval už s 1. manželkou Slávkou Mohalovou, s níž se oženil v roce 1936, a synem Vojtěchem, narozeným v následujícím roce. V roce 1937, kdy měl ve Francouzském institutu v Praze svou první výstavu, spolu s Karlem VI. knížetem ze Schwarzenbergu se zasloužil o to, že byl v Čechách obnoven Řád rytířů svatého Lazara Jeruzalémského (*Ordo Fratrum et Militum Hospitalis Leprosorum Sancti Lazari Hierosolymitani*), navazující na původní, vzniklý ve Svaté zemi po roce 1098. Kníže byl jmenován prvním českým velkopřevorem, Břetislav Štorm prvním řádovým heraldem.

Nadále pracoval jako technický úředník, v letech 1938-1943 v technickém oddělení Ministerstva veřejných prací. V roce 1943 byl totálně nasazen v Českomoravské-Kolben-Daněk (tehdy *Böhmisch-Mährische Maschinenfabrik AG*). Váž-

ně tu onemocněl, podrobil se několika operacím a v roce 1945 málem zahynul, když nemocnici na Karlově, kde se zotavoval po čtvrté z nich, zasáhly spojenecké bomby. Na podzim téhož roku nastoupil na Ministerstvo veřejných prací a techniky a roku 1947 se jako zástupce ministerstva stal místopředsedou nově ustavené Národní kulturní komise a přednostou a zároveň jediným zaměstnancem její technické kanceláře. Když byla Národní kulturní komise zrušena, přešel jako referent stavebních památek I. kategorie na Ministerstvo školství, věd a umění a v roce 1954 pak na Státní památkovou správu (od roku 1958 Státní ústav památkové péče a ochrany přírody). Jeho přínos vyjádřila *Cena Ministerstva kultury za památkovou péči*, která mu byla udělena v roce 1999 in memoriam. Nemáme ještě plně zmapován Štormův vpravdě rytířský boj za zachování památ-

kového fondu v systému, dezintegrovaném zrušením Státní památkové správy v roce 1958 a následujícími reorganizacemi. Zvláště ale chybí podrobnější soupis jeho návrhů a realizací a bezpočtu drobných zásahů do prováděných prací, uměleckořemeslných detailů a doplňků či pozitivních posunů návrhů jiných autorů. Těžištěm jeho památkářského působení byly hrady Karlštejn, Švihov a Kost, ale seznam je samozřejmě mnohem rozsáhlejší. Rekonstrukce památkových objektů otevíraly pro Štorma také jedinečnou příležitost věnovat se v časech militantní sekularizace tomu, co mu bylo nejbližší, sakrálnímu prostoru artikulovanému architekturou, malířstvím, sochařstvím a uměleckými řemesly. Dosud málo poznaná je rovněž další významná složka jeho díla – rekonstrukce renesančních a barokních zahrad. Převážně na středověké památky zaměřený Štorm byl také jedním z prvních, a to i v evropském kontextu, kdo rozpoznal hodnoty romantické neogotiky 1. poloviny 19. století, povolán k tomu kromě jiného i jako bytostný romantik.

Své mimořádné znalosti historických stavebních technologií vtělil Břetislav Štorm do knihy *Základy péče o stavební památky*, kterou vydal Státní ústav památkové péče a ochrany přírody v roce 1965, pět let po autorově smrti (zemřel v Praze 11. února 1960). V roce 2007 ji z původního rukopisu z roku 1959 znovu vydal Národní památkový ústav. V jedné z úvodních kapitol (s. 20-21) Štorm definuje povinnosti a rozsah vzdělání pracovníka památkové péče. Požadavky by se mohly zdát přehnané a idealistické, ale Štorm je mohl bez rozpaků stanovit, neboť všem plně dostal: „*Vraťme se však k povinnostem pracovníka památkové péče. Jeho pracovním polem jsou památky minulosti. Proto musí proniknout k jádru věci nejen povrchovým ohledáním díla,*

ale je třeba, aby poznal, proč bylo vytvořeno, v jakých společenských vztazích žil jeho objednavatel/tvůrce i lidé jeho doby, co všechno ovlivnilo sloh díla a jaké jsou jeho znaky. Je tedy třeba nejen znalosti dějin obecných, ale i dějin umění, literatury, válečnictví, řemesel, neřkuli i heraldiky; avšak dobré znalosti historické jsou pouze nezbytným předpokladem pro poznání společenského významu díla.

Moderní pracovník památkové péče opustil své opoziční místo, z něhož po dobu delší než sto padesát let pouze protestoval, vrátil se středu lidské společnosti a snaží se řešit otázky života památek v dohodě s ostatními zájemci. Musí tedy znát jejich řeč i jejich povinnosti a úkoly. Musí se pohotově vyrovnat s požadavky hygieny, dopravy, vodohospodářství, průmyslu, zemědělství a se všemi ostatními veřejnými zájmy větších i menších společenských celků nebo organizací. Lze v úhrnu říci, že památkář musí nejen mnoho vědět, ale i mnoho umět, aby své stanovisko obhájil před každým shromážděním a uměl najít řešení situací, s nimiž si často specialisté úzkých oborů nevědí rady. Je nakonec živlem koordinačním; on uvádí rozdílné názory na společného jmenovatele a je povolán k tomu, aby z šíře svého vzdělání i umění pomáhal k uplatnění vyšších forem společenské práce.

Výjimečně odpovědné postavení památkového pracovníka v soudobé společnosti mu ukládá nakonec málo záviděnidnou povinnost: odpovědnost před minulostí i před budoucností. Je mostem k minulosti, připomíná, co je ke škodě společné věci zapomenuto, varuje před neuváženými činy, nabízí zkušenosti historicky vyzkoušené a prověřené, na něho, nikoliv na neznámého technika, konajícího svou povinnost, bude se nevděčně vzpomínat, kdykoli se mysl budoucích generací pozastaví nad některým z děl zkázy.“

Vladimír Czumalo

Fotbal za časů Covidu

Tak se nám zase blíží konec roku. Jaký vlastně byl právě tento pomalu končící se pořadovým číslem 2021?

Každý ho samozřejmě bude hodnotit ze svého úhlu pohledu. Někdo bude třeba velmi spokojen, jiný méně a pro dalšího mohl znamenat smůlovaté, nebo vyloženě hodně špatné období. Z pohledu sportovního dění, tedy například třeba fotbalistů v Dobřichovicích, se jednalo spíše o to nepříliš šťastné ... Na podzim roku 2020 se jim dařilo, když v žádném sehraném mistrovském zápase nepoznali hořkost porážky a zasluženě jim patřilo první místo v tabulce rozehrané okresní soutěže III. třídy. Jenže pak do situace rozhodujícím způsobem zasáhla pandemie Covidu 19. Všechno bylo najednou jinak. Fotbalové soutěže byly předčasně ukončeny a dosažené výsledky anulovány. Celé jaro 2021 se sice čekalo, zdali nedojde ke zlepšení, ale nestalo se tak ... Znovu hrát se mohlo začít až od léta. Dlouhá pauza bez pravidelného tréninku a pravidelného zápasového vytížení

si vybrala svoji daň. V nově rozehrané soutěži už tým Dobřichovic není tak dominantní jako v předešlých dvou letech. Mužstvo navíc pronásledovala nebyvalá série zranění i velká nemocnost, takže se často potýkalo s nedostatkem hráčů, a sestava se lepila všelijak. Výsledky i předváděná hra byly tudíž dost kolísavé. Někdy naše mužstvo dokázalo porazit soupeře z popředí tabulky rozdílem třídy, jindy naopak zase přenechalo body mužstvu z úplného suterénu soutěže ... Po odehrání všech podzimních mistrovských zápasů přezimují Dobřichovice na 7. místě ze čtrnácti účastníků se ziskem 20 bodů za 5 vítězství, 3 remízy (z toho 2 vítězství a 1 porážka na penalty) a 5 porážek. S aktivním skóre 34 vstřelených branek ku 27 obdrženým.

Doufáme, že na jaře 2022 se bude dařit lépe a pandemická situace umožní soutěžit dohrát. *(oma)*

Volejbalové soutěže se rozběhly

Uvedeme stručný přehled dosavadních výsledků našich družstev a data jejich domácích utkání do konce roku.

Muži A, 1. liga

Ze sedmi dosud sehraných utkání šestkrát vyhráli, prohráli jen v Č. Budějovicích (2:3). Ve své skupině jsou na prvním místě, postup do skupiny finálové tak mají jistý; Poslední zápas sehráli 20. listopadu v Plzni. Naši spolu se sedmi nejlepšími družstvy postoupili do finálové skupiny, kde už sehráli dva zápasy: doma porazili Sokol Bučovice 3:1 a Teslu Brno také 3:1. Další domácí utkání je čekají: 17. 12. s Hradcem Králové, 18. 12. s V. Meziříčím, 22. 1. s Benátkami n. J., 4. 2. s Č. Budějovicemi a 5. 2. s Plzní.

Ženy A, 1. liga

Ze šestnácti sehraných utkání čtrnáctkrát zvítězily; prohrály jen s Jabloncem (doma 0:3 a 2:3). Naposled zvítězily doma nad Žižkovem (3:0, 3:1) a v Jablonci nad dosud vedoucí Bižuterií (3:1, 3:1), které tak oplatily své domácí prohry. V současné tabulce jsou na prvním místě, o tři body před Bižuterií. Doma budou hrát 3. a 4. 12. s Hronovem a pak 14. a 15. 1. s Č. Kostelcem.

Muži B, KP 1. třídy

Z dvanácti odehraných zápasů šestkrát vyhráli; v tabulce jsou zatím na šestém místě. V posledních zápasech zvítězili nad Vlašimí (3:1, 3:1) a doma podlehl Tuchlovicím 0:3, 2:3.

Doma budou hrát 4. 12. s Mělníkem, 15. 1. s Nymburkem, 22. 2. se Zručí n. S., 26. 2. se Sedlčany a 19. 3. s Vlašimí.

Ženy B, KP 2. třídy

V odložených utkáních zvítězily nad Beroumem (3:0, 3:1) a nad Král. Dvorem (3:0, 3:0); po podzimní části jsou ve své skupině na prvním místě. Jarní část začíná 23. 4., naše děv-

čata hrají doma o týden později (s Mělníkem). Připomeňme si ještě, že na MR ve volejbale seniorek, které se hrálo 4. a 5. září u nás, naše ženy zvítězily a obhájily tak loňský titul z Křenovic. Ve dnech 16. a 17. října se v Jindřichově Hradci uskutečnilo MR ve volejbale superseniorek; naše „superděvčata“ sice ne zvítězila, ale i čtvrté místo je výborné.

HgS

Orientační běh

V zimním Kukátku jako obvykle přináším shrnutí uplynulé podzimní sezony a krátké ohlednutí za celým již téměř uplynulým rokem. Na konci léta a začátkem podzimu nám koronavirus dopřál trochu oddechu a hezkého závodění. Sice se stále přetrvávajícími hygienickými pravidly a kontrolami bezinfekčnosti, ale přesto, nebo možná i právě proto, se podzimní sezóna vydařila. Proběhly poslední 3 závody žebříčku Čechy západ, kde jsme dosáhli na jedno první, dvě druhá a dvě třetí místa, což v konkurenci poloviny Čech není špatné. Dále proběhl seriál osmi oblastních závodů podzimního žebříčku oblastí Praha a Středočeský kraj. Zde nás již startovalo víc, náš dres se v jednotlivých závodech čtrnáctkrát objevil na stupních vítězů. V celkovém vyhodnocení za celý podzim to stačilo na jedno první místo a dalších 6 míst v první desítce.

Během zimy probíhají ve všech oblastech tradičně neoficiální závody, pořádané jednotlivci nebo skupinkami nadšenců. Počty účastníků zřídka překročí dvě stovky, takže se na ně nevztahují žádná omezení, protože se konají výhradně pod širým nebem. Navíc naprostá většina závodníků si již zvykla na dodržování elementárních hygienických opatření, takže zde nehrozí šíření nákazy. V naší oblasti je dosud naplánováno 14 závodů.

V půlce prosince začíná sezona lyžařského orientačního běhu (LOB), celkem by se mělo uskutečnit 9 závodů. Dva v prosinci na německé straně Šumavy a zbývající na začátku roku 2022 v Jeseníkách a v Krušných Horách.

Dobřichovická sekce LOB se pod vedením Tomáše Rusého utěšeně rozrostla, tak jim všichni držíme palce hned třikrát, a sice ohledně sněhu, koronaviru a sportovních úspěchů. Rád bych tuto krátkou informaci zakončil optimisticky s nadějí, že i když otázky očkování a vůbec epidemiologických opatření stále více rozdělují společnost, nechť nám sport a sportovní duch pomáhají tyto těžkosti překonat a společně se dožít zase lepších časů.

V. Jaroš

DOBŘICHs.r.o., Dobřichovice

nabízí možnost inzerce V DOBŘICHOVICKÉM KUKÁTKU

časopis vychází jako občasník, obvykle čtvrtletně v březnu, červnu, září a prosinci

Ceník

- * **A5** (celá vnitřní strana) 3 500 Kč
Celoroční inzerce 11.200 Kč (4x 2.800 Kč)
 - * **A6** (polovina vnitřní strany) 2 000 Kč
Celoroční inzerce 6 800 Kč (4x 1.700 Kč)
 - * **A5** (třetí strana obálky + PR články) 5 000 Kč
Celoroční inzerce 16 000 Kč (4x 4.000 Kč)
 - * **A5** (zadní strana pro PARTNERA Dobřichovického Kukátku) 10 000 Kč. Celoroční inzerce 32.000 Kč (4x 8.000 Kč)
- Partner** získává zhotovení inzerátu zdarma, zveřejnění PR článku a příp. další dohodnuté výhody.
- Formáty menší než A6** budou přijímány dle prostorových možností za smluvní ceny.
- Nekomerční řádková inzerce zdarma!

Kontakt: Stanislav Mikeš, mob. 605 179 192,
e-mail: gabeva@volny.cz

Straší vaše peníze 5% inflace?

Investujte je do realit!

General Reality

OBCHODNÍ PROSTOR V DOBŘICHOVICÍCH | 68,5 m²

- **SLEVA!** při rychlém jednání
- ulice v Zahradách
- očekávaný výnos z nájmu 300 tis. Kč/rok
- do OV, ihned volný

**Bezpečná realitní investice za prahem
Vašeho domova.**

Cena: na dotaz

Další informace na tel.: 603 970 963

BYT V PRAZE | 57 m²

- ulice Mikulova, Praha 4
- očekávaný výnos z nájmu 180 tis. Kč/rok
- do OV, k nastěhování ihned

**Do 400 m všude! Metro Opatov, poliklinika,
park, pošta, škola, Tesco.**

Cena: 6 500 000 Kč

Další informace na tel.: 736 762 563

RODINNÉ DOMY ČI STAVEBNÍ POZEMKY PŘIPRAVENÉ K VÝSTAVBĚ V ČERNOLICÍCH NA PRODEJ

**SPOLEČNOST DOB-INVEST PLUS s.r.o. PŘIPRAVUJE PROJEKT
6 RODINNÝCH DOMŮ V OBCI ČERNOLICE. STAVEBNÍ PARCELY SE
NACHÁZEJÍ NA MÍRNĚ SVAŽITÉM POZEMKU V KLIDNÉ UZAVŘENÉ
LOKALITĚ, ALE PŘITOM TĚMĚŘ V CENTRU OBCE – V PRODLOUŽENÍ
ULIC BORŮVKOVÁ A OSTRUŽINOVÁ.**

Připravovaný projekt obsahuje:

- 3 RŮZNÉ TYPY DOMŮ • NOVOU ZPEVNĚNOU KOMUNIKACI
- VEŘEJNÉ OSVĚTLENÍ
- 6 RŮZNĚ VELKÝCH STAVEBNÍCH PARCEL – 805 m² • 810 m²
- 810 m² • 812 m² • 830 m² • exkluzivních 2 653 m²
- PŘIPOJENÍ NA VEŠKERÉ DOSTUPNÉ INŽENÝRSKÉ SÍTĚ • VODOVOD
- KANALIZACE • ELEKTRINA • DATOVÉ OPTICKÉ KABELY

DOB-Invest Plus s.r.o.

V PŘÍPADĚ ZÁJMU O KOUPÍ ZASÍTOVANÉHO POZEMKU BEZ RD I V PŘÍPADĚ ZÁJMU O KOUPÍ RD DLE ZHOTOVENÉ
PROJEKTOVÉ DOKUMENTACE NÁS NEVÁHEJTE KONTAKTOVAT, JEDNÁNÍ O NÁKUPU JE PŘÁVĚ AKTUÁLNÍ.

BLIŽŠÍ INFORMACE O TERMÍNECH PRODEJE A O CENÁCH VÁM RÁDI POSKYTNEME NA TEL. ČÍSLE 721 973 189.

V PANSKÉ ZAHRADĚ SE NA VÁS
TĚŠÍME I V ZIMNÍ ATMOSFÉŘE

PŘIJĎTE OCHUTNAT SPECIÁLNÍ DRINKY, KTERÉ ZAHŘEJÍ.

VAŠE PANSKÁ ZAHRADA

WWW.PANSKAZAHRADA.CZ

WWW.WELLNESSDOBRICHOVICE.CZ

DOB Centrum

panskazhradadobrichovice
SLEDUJTE NÁS!

Manor Garden s.r.o.
Anežky České 432, Dobříchovice
Restaurace: +420 226 230 930
Hotel: +420 226 230 900